EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 15.7.2025
COM(2025) 414 final

2025/0229 (NLE)

Ettepanek:

**NÕUKOGU MÄÄRUS,**

**millega muudetakse nõukogu 13. juuli 2021. aasta määrust (EL) 2021/1173, millega asutatakse Euroopa kõrgjõudlusega andmetöötluse ühisettevõte ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) 2018/1488**

# SELETUSKIRI

## 1. ETTEPANEKU TAUST

### • Ettepaneku põhjused ja eesmärgid

Nõukogu määrusega (EL) 2021/1173,[1] millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EL) 2018/1488,[2] asutatakse Euroopa kõrgjõudlusega andmetöötluse ühisettevõte ning sätestatakse selle missioon ja eesmärgid. Ühisettevõtte missioon on töötada liidus välja ja võtta kasutusele maailma juhtiv liidendatud, turvaline ja üliühendatud ökosüsteem superandmetöötluse, kvantandmetöötluse, teenusetaristu ja andmetaristu jaoks ning seda laiendada ja käitada; toetada selliste nõudlus- ja kasutajapõhiste uuenduslike ja konkurentsivõimeliste superandmetöötlussüsteemide arendamist ja kasutuselevõttu, mis põhinevad tarneahelal, millega tagatakse komponentide, tehnoloogia ja teadmiste kättesaadavus ja katkestuste ohu vähendamine ning selliste süsteemide jaoks optimeeritud mitmesuguste rakenduste väljatöötamine; laiendada sellise superandmetöötlustaristu kasutamist paljudele avaliku ja erasektori kasutajatele ning toetada kaksikületeminekut ning Euroopa teaduse ja tööstuse võtmepädevuste arendamist.

Pärast 2021. aastat, mil nõukogu määrus (EL) 2021/1173 vastu võeti, on tehisintellekti alal toimunud tohutu tehniline areng ning sellest on kogu maailmas saanud väga oluline strateegiline ja ülimalt konkurentsivõimeline valdkond. Eelkõige on suured üldotstarbelised tehisintellektimudelid kujunenud majandusliku konkurentsivõime ja innovatsiooni elutähtsaks liikumapanevaks jõuks. Need on omandanud keskse rolli tootlikkuse suurendamisel eri valdkondades ja kujundavad ümber terveid väärtusahelaid, avaldades seega otsustavat mõju majandusliku väärtuse loomisele tulevikus. Eesrindlike tehisintellektimudelite järgmine põlvkond peaks käivitama võimekuste hüppelise kasvu üldise tehisintellekti saavutamiseks, mis suudab lahendada ülimalt keerulisi ja mitmekesiseid ülesandeid inimvõimekusega võrdsel tasemel. Piirkonnad, mis suudavad neid tehisintellekti mudeleid ulatuslikult arendada ja rakendada, juhivad ülemaailmset innovatsiooni ja meelitavad ligi tipptasemel talente. Samal ajal vajavad teaduse ja tööstuse eesliinil olevad sektorid, nagu biotehnoloogia, kliima, autotööstuse tehisintellekt ja lennundus, mahukaid andmetöötlusressursse, et teha olulisi tehisintellektipõhiseid teaduslikke avastusi ja tööstuslikke uuendusi.

Pärast tehisintellekti innovatsioonipaketi vastuvõtmist 2024. aasta veebruaris[3] muudeti 2024. aasta juunis määrust (EL) 2021/1173 ja loodi uus tegevussuund Euroopa kõrgjõudlusega andmetöötluse ühisettevõtte (ühisettevõtte EuroHPC) jaoks, millega anti sellele võimalus soetada, ajakohastada ja käitada tehisintellektitehaseid.

Kõige arenenumad nendest tehisintellektitehastest Euroopas varustatakse kuni 25 000 täiustatud tehisintellektiprotsessorit sisaldavate superarvutitega, mis võimaldavad arendada ainult keskklassi tehisintellektimudeleid. Seetõttu on vaja märkimisväärseid investeeringuid, et Euroopa andmetöötlusvõimsust järgmisele tasemele laiendada.

---

[1] Nõukogu 13. juuli 2021. aasta määrus (EL) 2021/1173, millega asutatakse Euroopa kõrgjõudlusega andmetöötluse ühisettevõte ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) 2018/1488 (ELT L 256, 19.7.2021, lk 3).

[2] Nõukogu 28. septembri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1488, millega asutatakse Euroopa kõrgjõudlusega andmetöötluse ühisettevõte (ELT L 252, 8.10.2018, lk 1).

[3] https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/news/commission-launches-ai-innovation-package-support-artificial-intelligence-startups-and-smes.

9. aprillil 2025 käivitas komisjon Euroopa tehisintellekti tegevuskava,[4, 5] et muuta Euroopa tehisintellekti valdkonnas ülemaailmseks liidriks. Selle strateegia üks põhisammas on kogu Euroopat hõlmava arenenud tehisintellektimudelite treenimise taristu laiendamine, et viia 2024. aasta tehisintellektitehaste kontseptsioon järgmisele tasemele.

Eesrindlike tehisintellektimudelite järgmise põlvkonna väljatöötamiseks on eeldatavasti vaja suuremahulisi rajatisi, mis ületavad vähemalt kolme- kuni neljakordselt kõige võimsamates tehisintellektitehastes olemas olevate kõige arenenumate tehisintellektiprotsessorite arvu, võttes samas arvesse võimsust, aga ka energiatõhusust ja veekasutuse tõhusust ning ringluspõhisust. Need on võimelised välja töötama, treenima ja kasutama väga suuri tehisintellektimudeleid ja -rakendusi enneolematu ulatusega (nt tehisintellektimudelid suurusjärgus sadu triljoneid parameetreid).

Tehisintellekti gigatehased pakuvad Euroopa teadlastele, ettevõtjatele, avalikule sektorile ja tööstusele maailmatasemel tehisintellekti andmetöötlustaristut. Need tugevdavad Euroopa tööstust, võimaldavad töötada välja täiesti uusi tehisintellektilahendusi ning tagavad ELi kui tehisintellekti maailmajao konkurentsivõime ja suveräänsuse kooskõlas konkurentsivõime kompassiga[6]. Avalik huvi kaasinvesteerida koos tööstuse esindajatega tehisintellekti gigatehastesse seisneb Euroopa tehisintellekti andmetöötlustaristu laiendamises ja tugevdamises, et teaduslikuks, avalikuks ja tööstuslikuks kasutamiseks mõeldud tehisintellektimudelite ja -rakenduste järgmise põlvkonna saaks välja töötada, juurutada ja kasutusele võtta Euroopas. Nagu tehisintellekti tehased, nii on ka tehisintellekti gigatehased kindlatel juurdepääsutingimustel avatud kõigi liikmesriikide teadlastele, avaliku sektori sidusrühmadele, idufirmadele ja tööstusele.

Määruse 2021/1173 kohased mehhanismid ei ole praegu täiel määral suutelised toetama tehisintellekti gigatehaste loomist. Seepärast on vaja sihipärast muudatust, et luua ühisettevõttele EuroHPC vajalik õiguslik alus tehisintellekti gigatehaste rajamisega seotud kohustuste täitmiseks Euroopas. Muudatusega antakse ühisettevõttele konkreetsed volitused tegutseda tehisintellekti gigatehaste rajamiseks, võttes samal ajal arvesse nende eripärasid.

Samuti annab muudatus võimaluse kehtestada kvanttehnoloogiatega seotud strateegilised õigusnormid kooskõlas ELi kvanttehnoloogia strateegiaga. Kvanttehnoloogiad, mis hõlmavad kvantandmetöötlust, -kommunikatsiooni, -taju ja -metroloogiat, on ELi jaoks kujunemas strateegiliseks valdkonnaks, millel on potentsiaali kujundada ümber peamisi tööstusharusid ja ühiskondlikke rakendusi ning tugevalt mõjutada liidu tööstuse konkurentsivõimet ja tehnoloogilist suveräänsust. Liit on selles valdkonnas teinud märkimisväärseid investeeringuid. Nüüd on vaja veelgi paremini koordineerida ja rakendada üleeuroopalist kvantuuringute, innovatsiooni ja industrialiseerimise tegevuskava, mis kasutab ära olemasolevaid tugevusi ja suunab kõik jõupingutused ühiste prioriteetide saavutamisse. Euroopa jaoks muutub üha olulisemaks muuta oma teaduse tipptase ja innovatsioonipotentsiaal reaalseteks turuvõimalusteks ning selle kaudu panustada konkurentsivõime kompassi eesmärkide saavutamisse.

See muudatus tugevdab ühisettevõtte EuroHPC praeguseid volitusi kvanttehnoloogia valdkonnas:

---

4 Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa majandus- ja sotsiaalkomiteele ning regioonide komiteele „Euroopa tehisintellekti tegevuskava“, COM(2025) 165 final.

5 Nõukogu määrus (EL) 2024/1732.

6 https://commission.europa.eu/topics/eu-competitiveness/competitiveness-compass_et.

- toetada täieulatusliku Euroopa kvantökosüsteemi arengut, mis hõlmab teadusuuringuid, innovatsiooni, taristu kasutuselevõttu, oskusi ja tööstusvõimekust;
- tagada sünergia kvanttaristu ja klassikalise kõrgjõudlusega andmetöötluse taristu vahel, eelkõige hübriidsüsteemide, simulatsioonide ja ühisarendusplatvormide puhul;
- edendada Euroopa tehnoloogilist suveräänsust, tugevdades võimekusi kvanttehnoloogiat võimaldavates osades ja vähendades sõltuvust elutähtsates valdkondades.

- **Kooskõla poliitikavaldkonnas praegu kehtivate õigusnormidega**

Käesoleva ettepaneku eesmärk on laiendada nõukogu määruse 2024/1732 kohaldamisala, et võimaldada liidul reageerida uutele tehnoloogilistele arengusuundadele ja strateegilistele nõudmistele, nimelt tehisintellekti optimeeritud andmetöötlusvõimsuse märkimisväärsele suurenemisele Euroopas, ning ühtlustada liikmesriikide ühiseid prioriteete kvanttehnoloogiate valdkonnas, kaotades kvanttehnoloogia programmide praeguse killustatuse liidu riikides.

- **Kooskõla muude liidu tegevuspõhimõtetega**

See ettepanek on täielikult kooskõlas muude liidu tegevuspõhimõtetega, eelkõige komisjoni prioriteedi „Jõukas ja konkurentsivõimeline Euroopa“ elluviimiseks rakendatavate tegevuspõhimõtetega.

## 2. ÕIGUSLIK ALUS, SUBSIDIAARSUS JA PROPORTSIONAALSUS

- **Õiguslik alus**

Ühisettevõtte õiguslik alus on Euroopa Liidu toimimise lepingu artikkel 187 ja artikli 188 esimene lõik.

- **Subsidiaarsus (ainupädevusse mittekuuluva valdkonna puhul)**

Subsidiaarsuse põhimõte on kohaldatav, sest ettepanek ei kuulu liidu ainupädevusse.

Nõukogu määrus (EL) 2021/1173 järgib subsidiaarsuse põhimõtet, kuna selle eesmärke, nimelt teadusuuringute ja innovatsiooni alase suutlikkuse suurendamist, super- ja kvantarvutite soetamist ning juurdepääsu kõrgjõudlusega andmetöötlusele, kvantandmetöötlusele ja andmetaristule kogu liidus ühisettevõtte kaudu, ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada, küll aga saab neid tarbetu dubleerimise vältimiseks, kriitilise massi säilitamiseks ning avalike vahendite optimaalse kasutamise tagamiseks paremini saavutada liidu tasandil.

Et täita tööstuse juhtpositsiooni saavutamise ja Euroopa tehisintellekti tegevuskava eesmärke, on ühisettevõtte loomise määruses vaja teha sihipärane muudatus, mis võimaldaks ühisettevõttel EuroHPC võtta arvesse tehisintellekti gigatehaste eripärasid ja rakendada ELi kvanttehnoloogia strateegiat.

Kvanttehnoloogia ja tehisintellekti olemuse ning tehisintellekti gigatehaste ja kvanttehnoloogia jaoks vajalike investeeringute suure ulatuse tõttu on Euroopa eelise säilitamine nendes elutähtsates tehnoloogiates võimalik ainult ühiste meetmetega liidu tasandil.

- **Proportsionaalsus**

Kavandatav muudatus vastab proportsionaalsuse põhimõtetele, mis on sätestatud Euroopa Liidu lepingu artikli 5 lõikes 4.

- **Vahendi valik**

Liidu osalust hõlmava ühisettevõtte loomiseks ja tegutsemiseks on vaja nõukogu määrust, mille muutmiseks tehakse nüüd ettepanek.

## 3. JÄRELHINDAMISE, SIDUSRÜHMADEGA KONSULTEERIMISE JA MÕJU HINDAMISE TULEMUSED

- **Praegu kehtivate õigusaktide järelhindamine või toimivuse kontroll**

See on kehtiva määruse muudatus. Nõukogu määruse (EL) 2021/1173 kavandatav sihipärane muudatus on ainus viis täita president von der Leyeni poolt veebruaris 2025 toimunud tehisintellekti tippkohtumisel teatavaks tehtud poliitilist kohustust luua tehisintellekti gigatehased ning rakendada ELi kvanttehnoloogia strateegiat. Järelhindamist ega mõjuhinnangut ei ole läbi viidud.

- **Konsulteerimine sidusrühmadega**

Sidusrühmadega on tehisintellekti gigatehaseid puudutavate muudatuste tegemiseks ulatuslikult konsulteeritud:

– arutelu ühisettevõttes EuroHPC osalevate riikidega ühisettevõtte juhatuses;

– struktureeritud arutelud algatuse jaoks oluliste avaliku ja erasektori osalejatega, sealhulgas valitsuste esindajatega, ELi ja rahvusvaheliste ettevõtetega ning era- ja avaliku sektori finantseerimisasutustega, nagu Euroopa Investeerimispanga Grupp;

– osalemiskutse, mis kehtis 9. aprillist 20. juunini 2025. Osalemiskutses kutsuti üles esitama ideid kogu Euroopast, et aidata välja selgitada võimalikud konsortsiumid ja koguda teadmisi, mida on vaja tehisintellekti gigatehase arendamise raamistiku viimistlemiseks.

Määruse muudatuste väga sihipärase iseloomu tõttu, kuna määrus juba volitab ühisettevõtet EuroHPC tegutsema tehisintellekti ja kvanttehnoloogia valdkonnas, ei ole mõjuhinnangut vaja läbi viia.

Kvanttehnoloogiate puhul kajastab muudatus Euroopa kvanttehnoloogia strateegia ettevalmistamise raames korraldatud avaliku tagasisidekorje käigus kogutud teavet.

Selle Euroopa Komisjoni algatatud konsultatsiooni käigus koguti arvamusi mitmesugustelt sidusrühmadelt, sealhulgas teadusorganisatsioonidelt, tööstuse esindajatelt, liikmesriikide ametiasutustelt ja kodanikuühiskonnalt, ning rõhutati liidu kooskõlastatud tegevuse tähtsust tervikliku kvantökosüsteemi arengu toetamisel. Peamised kindlaksmääratud prioriteedid on: pikaajalised teadusinvesteeringud, taristu arendamine, oskused ja haridus, tööstuslik kasutuselevõtt ja rahvusvaheline koostöö.

Täiendavaid ettepanekuid saadi ka nende kahe kanali kaudu:

– arutelu kvanttehnoloogia koordineerimise (eksperdi)rühma esindajatega,[7] rühmas osalevad kõik liikmesriigid;

[7] https://ec.europa.eu/transparency/expert-groups-register/screen/expert-groups/consult?lang=et&groupID=3629.

– tihe suhtlemine kõigi liikmesriikide ekspertide töörühmadega, mis moodustati kooskõlastatult kvanttehnoloogia koordineerimisrühmaga. Ekspertide töörühmad koostasid aruande,[8] milles esitatakse ühised strateegilised prioriteedid ja soovitused, mis suunavad kvanttehnoloogia arengut Euroopas.

Need andmed on aidanud koguda teavet, et lisada käesolevasse muudatusettepanekusse kvanttehnoloogiad, tagades vastavuse sidusrühmade ootustele ja liidu laiemale strateegilisele suunitlusele digitaaltehnoloogiate valdkonnas.

## 4. MÕJU EELARVELE

Tehisintellekti gigatehaste ja ELi kvanttehnoloogia strateegia rakendamiseks suunatakse ühisettevõttesse EuroHPC täiendavad vahendid programmidest „Euroopa horisont“ ja „Digitaalne Euroopa“ ning Euroopa ühendamise rahastust.

## 5. MUU TEAVE

- **Ettepaneku sätete üksikasjalik selgitus**

Määruse muudatusega laiendatakse selle kohaldamisala, et laiendada ühisettevõtte eesmärki, mis on seotud tehisintellekti gigatehaste arendamise ja käitamisega Euroopas, mis liidendatakse tehisintellektitehastega.

**Eesmärk puudutab ainukordseid kaalutlusi ja nõudeid seoses selliste ülisuurte tehisintellekti andmete ja andmetöötlustaristu rajatiste loomisega, mis on vajalikud väga suurte tehisintellektimudelite ja -rakenduste treenimiseks ja kasutuselevõtuks liidus. Tuleks selgitada, et muudatustega lisatakse määruse kohaldamisalasse tehisintellekti gigatehased.**

Kõnealune muudatus on vastus tehisintellekti valdkonnas toimunud olulisele tehnoloogilisele arengule, mis on toimunud pärast esialgse määruse jõustumist 2021. aastal ja pärast eelmist muudatust 2024. aastal.

See areng kajastub määruse muudetud artiklites. Artikli 2 punktis 3d esitatakse tehisintellekti gigatehase määratlus.

Artikli 3 lõike 2 punktis h esitatakse selle uus eesmärk toetada tehisintellekti gigatehaste loomist, et toetada väga konkurentsivõimelise ja uuendusliku tehisintellekti ökosüsteemi edasist arengut liidus.

Artikli 4 lõike 1 punktis i määratletakse ühisettevõtte uue tehisintellekti gigatehase tegevussuund.

Artiklit 5 muudetakse, et kajastada liidu rahalise panuse suurenemist ja kasutust.

Lisatakse artikkel 12b, millega reguleeritakse tehisintellekti gigatehase asukohta, tehisintellekti gigatehaseid võõrustada soovivate avaliku ja erasektori konsortsiumide kõlblikkuse tingimusi, liidu ja ühisettevõttes EuroHPC osalevate riikide poolt tehisintellekti gigatehaste rajamiseks eraldatavate vahendite osakaalu ja tingimusi käsitlevaid eeskirju, tehisintellekti gigatehaste valiku hindamiskriteeriume, üldsuse pääsuaja kriteeriume jne.

[8] https://digital-strategy.ec.europa.eu/et/library/shaping-european-strategy-quantum-technology-main-orientations-and-recommendations.

Artikli 16 lõiget 1 muudetakse, et võimaldada EuroHPC superarvutite kasutamist tsiviil- ja julgeolekuotstarbel.

**Muudatuses võetakse arvesse ka ELi kvanttehnoloogia strateegia rakendamist ühisettevõttes EuroHPC.**

Lisatakse uus määratlus (artikli 2 punkt 19a), millega kehtestatakse mõiste „riiklik kvanttehnoloogia pädevuskeskus“, mille all mõistetakse osalevas riigis asutatud juriidilist isikut või konsortsiumi, mis pakub juurdepääsu kvanttehnoloogiatele ning kvanttehnoloogia vahenditele, teenustele ja taristule. Nende keskuste eesmärk on toetada kasutajaid tööstusest, teadusringkondadest ja riigiasutustest ning edendada kvanttehnoloogiaga seotud oskuste arendamist, koolitust, võrgustike loomist ja teavitustegevust.

Artikli 3 lõiget 1 muudetakse, et esitada ühisettevõtte ajakohastatud missioon toetada nõudlus- ja kasutajapõhiste uuenduslike ja konkurentsivõimeliste superandmetöötlussüsteemide ja kvanttehnoloogia arendamist ja kasutuselevõttu. Artikli 3 lõike 2 punktis fa esitatakse ühisettevõtte uus eesmärk toetada tipptasemel teadus- ja rakendusuuringuid ning innovatsiooni kvanttehnoloogiate valdkonnas.

Muudatusega lisatakse artikli 4 lõikele 1 ka uus punkt j, millega luuakse kvanttehnoloogiate suund, mis käsitleb kogu Euroopa kvantökosüsteemi, sealhulgas kvantandmetöötlust, -simulatsiooni, -kommunikatsiooni, -taju ja -metroloogiat.

Meetmete kohaldamisala hõlmab:

- teadusuuringuid ja tehnoloogilist innovatsiooni kvanttehnoloogia valdkondades;
- kvanttehnoloogiate industrialiseerimist ja laiendamist, sealhulgas idufirmade ja lõhkuva innovatsiooni toetamist;
- riiklike kvanttehnoloogia pädevuskeskuste võrgustiku arendamist, kvantrakenduste kasutuselevõttu strateegilistes sektorites ja standardite kehtestamist;
- oskuste arendamist ja liikuvust, tugeva ja kaasava kvanttehnoloogia valdkonna tööjõu edendamist;
- rahvusvahelist koostööd, mis on kooskõlas liidu välispoliitikaga.

Et aidata ühisettevõttel EuroHPC rakendada kvanttehnoloogia strateegiat, on lisa artiklis 4 sätestatud kvanttehnoloogia strateegia nõuanderühma mõiste ja sama lisa artiklis 14b on üksikasjalikult kirjeldatud ülesandeid, mille täitmist kvanttehnoloogia strateegia nõuanderühmalt oodatakse.

2025/0229 (NLE)

Ettepanek:

**NÕUKOGU MÄÄRUS,**

**millega muudetakse nõukogu 13. juuli 2021. aasta määrust (EL) 2021/1173, millega asutatakse Euroopa kõrgjõudlusega andmetöötluse ühisettevõte ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) 2018/1488**

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 187 ja artikli 188 esimest lõiku,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi arvamust,[9]

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust[10]

ning arvestades järgmist:

(1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) 2024/1689, millega nähakse ette tehisintellekti käsitlevad ühtlustatud õigusnormid (tehisintellekti käsitlev määrus), on seatud eesmärgiks parandada siseturu toimimist ühtse õigusraamistiku kehtestamisega eeskätt tehisintellekti arendamiseks, turustamiseks ja kasutamiseks liidus kooskõlas liidu väärtustega.

(2) Pärast 2021. aastat, mil nõukogu määrus (EL) 2021/1173 vastu võeti, on tehisintellekti alal toimunud tohutu tehniline areng ning sellest on kogu maailmas saanud ülimalt strateegiline ja vaidlusalune valdkond. Euroopa Liit on tehisintellekti valdkonnas vastutustundlikku innovatsiooni toetamise püüdlustes esirinnas, suunates innovatsiooni, kehtestades piiranguid ja arendades ülemaailmset juhtimist.

(3) Suured üldotstarbelised tehisintellektimudelid on saanud majandusliku konkurentsivõime ja innovatsiooni elutähtsaks liikumapanevaks jõuks. Need omandavad keskse rolli tootlikkuse suurendamisel eri valdkondades ja kujundavad ümber terveid väärtusahelaid, avaldades seega otsustavat mõju majandusliku väärtuse loomisele tulevikus. Eesrindlike tehisintellektimudelite järgmine põlvkond peaks käivitama võimekuste hüppelise kasvu üldise tehisintellekti saavutamiseks, mis suudab lahendada ülimalt keerulisi ja mitmekesiseid ülesandeid inimvõimekusega võrdsel tasemel. Piirkonnad, mis suudavad neid tehisintellekti mudeleid ulatuslikult arendada ja rakendada, juhivad ülemaailmset innovatsiooni ja meelitavad ligi tipptasemel talente. Samal ajal vajavad teaduse ja tööstuse eesliinil olevad valdkonnad, nagu biotehnoloogia, kliima, autotööstus, kaitse, kosmosesektor ja lennundus, mahukaid andmetöötlusressursse, et teha olulisi tehisintellektipõhiseid teaduslikke avastusi ja tööstuslikke uuendusi. Kasutatakse ära koostoimet nende tegevuste ja muude liidu programmide, näiteks ELi kosmoseprogrammi raames tehtavate tegevuste vahel, liidu ja selle liikmesriikide strateegiliste huvide kaitsmiseks võetakse kasutusele asjakohased kaitsemeetmed.

(4) Kõige arenenumad tehisintellektitehased Euroopas varustatakse kuni 25 000 täiustatud tehisintellektiprotsessorit sisaldavate superarvutitega, mis võimaldavad arendada ainult keskklassi tehisintellektimudeleid. Seetõttu on vaja märkimisväärseid investeeringuid, et Euroopa andmetöötlusvõimsust järgmisele tasemele laiendada.

(5) 9. aprillil 2025 käivitas komisjon Euroopa tehisintellekti tegevuskava,[11] et muuta liit tehisintellekti valdkonnas ülemaailmseks liidriks. Selle strateegia üks põhisammas on kogu Euroopat hõlmava arenenud tehisintellektimudelite treenimise taristu

[9] ELT C , , lk .

[10] ELT C […], […], lk […].

[11] https://digital-strategy.ec.europa.eu/et/news/commission-sets-course-europes-ai-leadership-ambitious-ai-continent-action-plan.

laiendamine, et viia 2024. aasta tehisintellektitehaste kontseptsioon järgmisele tasemele.

(6) Eesrindlike tehisintellektimudelite järgmise põlvkonna väljatöötamiseks on eeldatavasti vaja suuremahulisi rajatisi, mis ületavad vähemalt kolme- kuni neljakordselt kõige võimsamates tehisintellektitehastes olemas olevate kõige arenenumate tehisintellektiprotsessorite arvu, võttes samas arvesse võimsust, aga ka energiatõhusust ja veekasutuse tõhusust ning ringluspõhisust. Määruse 2021/1173 kohased mehhanismid ei ole praegu suutelised toetama tehisintellekti gigatehaste loomist ja käitamist. Seepärast on vaja sihipärast muudatust Euroopa kõrgjõudlusega andmetöötluse ühisettevõttele (edaspidi „ühisettevõte“) vajaliku õigusliku aluse loomiseks, et olla võimeline täitma Euroopas tehisintellekti gigatehaste rajamise ja käitamisega seotud kohustusi.

(7) Liidu teadusliku ja tehnoloogilise baasi tugevdamine on liidu pikaajalise konkurentsivõime ja strateegilise autonoomia jaoks üha olulisem. Tehisintellektil on tõepoolest potentsiaali kiirendada teaduslikke avastusi ja suurendada teadussuutlikkust kõigis valdkondades. Seega on oluline, et tehisintellekti era- ja avaliku sektori kasutajad, eelkõige VKEd ja kasvufirmad, saaksid liidus kasu maailmatasemel superandmetöötluse taristust, et säilitada ja edendada Euroopa juhtpositsiooni teadusuuringutes ja innovatsioonis.

(8) Euroopa Komisjoni 29. jaanuaril 2025. aastal vastu võetud konkurentsivõime kompassis on strateegilised tehnoloogiad, sealhulgas kvanttehnoloogiad ja kõrgjõudlusega andmetöötlus, määratletud kui olulised sambad, mis tagavad Euroopa tehnoloogilise suveräänsuse, majandusliku vastupanuvõime ja taastuvuse ning ülemaailmse juhtpositsiooni. Kompassis rõhutatakse vajadust kooskõlastatud investeeringute ja ökosüsteemi arendamise järele teadusuuringute, taristu, tööstuse ja oskuste alal, et tugevdada liidu konkurentsivõimet nendes valdkondades.

(9) Selle täiendamiseks sätestatakse juulis 2025 vastu võetavas Euroopa kvanttehnoloogia strateegias terviklik raamistik kvanttehnoloogiaalaste teadusuuringute, innovatsiooni, industrialiseerimise ning kvanttehnoloogiate ja -taristu kasutuselevõtu kiirendamiseks. Selle eesmärk on luua jätkusuutlik ja konkurentsivõimeline kvantökosüsteem, mis hõlmab andmetöötlust, kommunikatsiooni, taju ja metroloogiat, keskendudes eelkõige oskuste arendamisele ja rahvusvahelisele koostööle.

(10) Võttes arvesse selle algatuse poliitilist tähtsust, tuleks programmidest „Euroopa horisont“ ja „Digitaalne Euroopa“ ning Euroopa ühendamise rahastust algselt eraldatud summasid suurendada, et võimaldada liidul saavutada oma eesmärk vastavalt eelarve võimalustele.

(11) Arvestades tehnoloogia kiiret arengut selles valdkonnas ja liidu tehisintellektipoliitika kohandamist, võib lähiaastatel olla vaja märkimisväärset täiendavat liidu rahastust tehisintellekti gigatehaste jaoks. Pidades silmas seda konkreetset poliitilist tausta, peaks olema võimalik usaldada ühisettevõttele täiendavat liidu rahastamist, mis ületab artikli 5 lõikes 1 sätestatud summasid. Sellele täiendavale panusele peaksid ühisettevõtte muud osalised kui liit lisama vähemalt sama suure panuse.

(12) Tehisintellekti gigatehaste arendamise kiirendamiseks kogu liidus võivad liikmesriigid otsustada, et kasutavad oma ülejäänud eraldisi taaste- ja vastupidavusrahastu raames, et rahastada oma riiklikku panust tehisintellekti gigatehasesse. Selleks tuleks liikmesriikidel lubada teha ühisettevõttesse osamakseid tehisintellekti gigatehase projektide toetamiseks.

(13) Liit peaks saama täiendavalt panustada tehisintellekti gigatehastesse ka artikli 5 lõikes 1 loetlemata muude programmide raames, allkirjastades selleks spetsiaalsed sihtotstarbelised rahalist toetust käsitlevad lepingud, mille kohaselt üks või mitu ühisettevõtte muud osalist kui liit annavad samaulatusliku panuse. Need rahalist toetust käsitlevad lepingud sisaldavad selget kirjeldust eraldatud vahendite kavandatava kasutuse kohta ning rakendamise ajakava vastavalt asjakohasele komisjoni tööprogrammile,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

*Artikkel 1*

Määrust (EL) nr 2021/1173 muudetakse järgmiselt:

(1) Artiklit 2 muudetakse järgmiselt:

(2) lisatakse punkt 3c järgmises sõnastuses:

„3c) „tehisintellekti gigatehas“ – tipptasemel suuremahuline rajatis, mille võimsus on piisav, et käsitleda väga suurte tehisintellektimudelite ja -rakenduste kogu elutsüklit – arendust, treenimist, peenhäälestust ja suuremahulist kasutamist –, ja mis pakub superandmetöötluse teenuse taristut, mis koosneb tehisintellektile optimeeritud andmetöötlusvõimsusest, toetavast andmekeskuse taristust (sealhulgas suure läbilaskevõimega salvesti ja võrk), spetsiaalsetest turvalistest pilvepõhistest kasutaja juurdepääsukeskkondadest ja spetsiaalsetest turvalistest tehisintellektile suunatud tugiteenustest selle kõrgtehnoloogiliste toimingute jaoks, ning mida toetab keskkonnasäästlik energiavarustussüsteem;“;

(3) lisatakse punkt 3d järgmises sõnastuses:

„3d) „tehisintellekti gigatehase konsortsium“ – liidus nõuetekohaselt asutatud selliste juriidiliste isikute ühendus, mis moodustavad konsortsiumi tehisintellekti gigatehase asutamiseks ja käitamiseks ning määratlevad nende isikute konkreetsed rollid ja kohustused tehisintellekti gigatehase eluea jooksul, või uus juriidiline isik, mis on loodud tehisintellekti gigatehase asutamiseks ja käitamiseks ning millel on igas liikmesriigis tunnustatud õiguslik vorm. Tehisintellekti gigatehase konsortsium moodustatakse vähemalt viieks aastaks. Üks või mitu sellise konsortsiumi erasektorist pärit partnerit võivad osaleda ühisettevõtte erasektori liikmetes;“;

(4) lisatakse punkt 3e järgmises sõnastuses:

„3e) „tehisintellekti gigatehase koordinaator“ – liidus nõuetekohaselt asutatud ja asutamiskohaks oleva liikmesriigi seaduste kohaselt tegutsev juriidiline isik, mis on õiguslikult volitatud esindama tehisintellekti gigatehase konsortsiumi ning millel on õigus- ja teovõime ning volitused tehisintellekti gigatehase majutuslepingu sõlmimiseks ja täitmiseks; tehisintellekti gigatehase koordinaatori peakontor asub liidus ja on otseselt või kaudselt, osaluse kaudu või muul määruse (EL) 2024/1624 IV peatükis ja asjakohastes liidu konkurentsiõiguse põhimõtetes määratletud viisil liidus asutatud juriidiliste või füüsiliste isikute kontrolli all. Koordinaator võib olla ka olemasolev majutav üksus, mis esindab osalevat liikmesriiki, või osalevate riikide majutuskonsortsium;“;

(5) lisatakse punkt 3f järgmises sõnastuses:

„3f) „tehisintellekti gigatehase majutusleping“ – ühisettevõtte ja tehisintellekti gigatehase koordinaatori vaheline haldusleping tehisintellekti gigatehase majutamiseks ja käitamiseks;“;

(6) lisatakse punkt 3g järgmises sõnastuses:

„3g) „tehisintellekti gigatehast majutav üksus“ – juriidiline isik, mille tehisintellekti gigatehase konsortsium on määranud tehisintellekti gigatehase ja selle teenuste majutamiseks ja käitamiseks ning mis on asutatud osalevas liikmesriigis;“;

(7) lisatakse punkt 3h järgmises sõnastuses:

„3h) „tehisintellekti gigatehase koostööleping“ – ühisettevõtte ja kolmanda riigi leping, milles määratakse kindlaks kõnealuses kolmandas riigis asuvate juriidiliste või füüsiliste isikute otseselt või kaudselt, osaluse kaudu või muul viisil kontrollitavate juriidiliste isikute juurdepääsutingimused tehisintellekti gigatehastele;“;

(8) lisatakse punkt 19a järgmises sõnastuses:

„19a) „riiklik kvanttehnoloogia pädevuskeskus“ – osalevas riigis asutatud juriidiline isik või juriidiliste isikute konsortsium, mis pakub kasutajatele tööstusest, sealhulgas VKEdele, teadusringkondadele ja riigiasutustele nende taotlusel võimalust kasutada kvanttehnoloogiaid, -tööriistu, -rakendusi ja -teenuseid ning riiklikku või Euroopa kvanttehnoloogia taristut, ning pakub erialaseid teadmisi, oskusi, koolitusi, koostöövõrgustikke ja teabekampaaniaid;“.

(9) Artiklit 3 muudetakse järgmiselt:

(10) lõige 1 asendatakse järgmise tekstiga:

„Ühisettevõtte missioon on töötada liidus välja ja võtta kasutusele maailma juhtiv liidendatud, turvaline ja üliühendatud ökosüsteem superandmetöötluse, kvantandmetöötluse, teenusetaristu ja andmetaristu jaoks ning seda laiendada ja käitada. Lisaks toetab see selliste nõudlus- ja kasutajapõhiste uuenduslike ja konkurentsivõimeliste superandmetöötlussüsteemide, kvanttehnoloogiate ja -süsteemide arendamist ja kasutuselevõttu, mis põhinevad tarneahelal, millega tagatakse katkestuste ohtu vähendavad komponendid, tehnoloogia ja teadmised, ning selliste süsteemide jaoks optimeeritud mitmesuguste rakenduste väljatöötamine; laiendab selle superandmetöötlustaristu kasutamist paljudele avaliku ja erasektori kasutajatele ning toetab kaksikületeminekut ning Euroopa teaduse ja tööstuse võtmepädevuste arendamist.“;

(11) lõikele 2 lisatakse punkt fa järgmises sõnastuses:

„fa) toetada tipptasemel teadus- ja rakendusuuringuid ja innovatsiooni kvanttehnoloogiate valdkonnas, nende üleminekut laborist tootmisse ning nende kasutuselevõttu ja integreerimist maailmatasemel kvanttehnoloogia taristusse, et luua dünaamiline, uuenduslik ja paindlik kvantökosüsteem kogu ELis ning tagada liidu teaduslik ja tööstuslik juhtpositsioon, konkurentsivõime, strateegiline autonoomia ja tehnoloogiline suveräänsus kvantandmetöötluse, -kommunikatsiooni ja -taju valdkonnas;“;

(12) lõike 2 punkt h asendatakse järgmise tekstiga:

„h) arendada ja käitada tehisintellektitehaseid ning toetada tehisintellekti gigatehaste ja nende teenuste loomist ja neile juurdepääsu, et toetada väga konkurentsivõimelise ja uuendusliku tehisintellekti ökosüsteemi edasist arengut liidus.“;

(13) lõige 3 asendatakse järgmise tekstiga:

„Ühisettevõte aitab superarvutite hankimise ning kõrgjõudlusega andmetöötluse ja kvanttehnoloogiate, -süsteemide ja -rakenduste väljatöötamise ja kasutuselevõtu toetamisega kaitsta liidu huve. Ühisettevõte võimaldab maailmatasemel superarvutite soetamiseks kasutada ühiskavandamist, kaitstes ühtlasi hangitud tehnoloogia ja süsteemide tarneahela turvalisust. Ühisettevõte aitab kaasa liidu strateegilisele autonoomiale, toetab Euroopa kõrgjõudlusega andmetöötluse ja kvanttehnoloogia tarneahelat tugevdavate tehnoloogiate ja rakenduste väljatöötamist ning edendab nende lõimimist süsteemidesse, mille abil püütakse rahuldada paljusid teaduse, ühiskonna, keskkonna, tööstuse ning julgeolekualase kasutuse vajadusi.“

(14) Artiklit 4 muudetakse järgmiselt:

(15) lõikele 1 lisatakse punkt i järgmises sõnastuses:

„i) tehisintellekti gigatehas – hõlmab tehisintellekti gigatehaste tegevust, mis võivad oma töös olla ühendatud tehisintellektitehaste EuroHPC võrgustikuga, et tagada sujuv integratsioon ja teadmiste jagamine kogu Euroopa tehisintellekti ökosüsteemis; selles tegevussuunas tegeletakse alljärgnevaga:

i) Euroopa teadlastele, ettevõtjatele ja tööstusharudele maailmatasemel tehisintellekti andmetöötlustaristu pakkumine;

ii) uute tehisintellekti lahenduste väljatöötamise võimaldamine kõigis avaliku- ja erasektori valdkondades;

iii) ELi kui tehisintellekti maailmajao konkurentsivõime ja suveräänsuse tagamine;“;

(16) lõikele 1 lisatakse punkt j järgmises sõnastuses:

„j) kvanttehnoloogia – hõlmab kogu kvantökosüsteemi ning kvantandmetöötluse ja -simulatsiooni, kvantkommunikatsiooni ja kvanttaju ja -metroloogia rakendusvaldkondi, tagades kvanttehnoloogia tarneahela ja seda võimaldavate tehnoloogiate turvalisuse ja vastupanuvõime. Tegevussuunad hõlmavad muu hulgas järgmist:

a) teadus- ja tehnoloogiaalased uuringud ja innovatsioon: teadusuuringute tipptaseme edendamine kvantteaduse ja -tehnoloogia valdkonnas;

b) üleminek laborist tootmisse ja ökosüsteemi arendamine: tipptasemel kvanttaristu arendamise ja kasutuselevõtu toetamine; kvanttehnoloogia industrialiseerimise edendamine, toetades kvantrakenduste kasutuselevõttu olulistes avalikes ja tööstussektorites, tagades kõigi kvanttehnoloogia valdkondade edusammude ülekandmise tegelikesse rakendusaladesse, sealhulgas juhtivate turgude arendamise; Euroopa ja rahvusvaheliste standardite edendamine; riiklike kvanttehnoloogia pädevuskeskuste arendamise ja võrgustike loomise toetamine kogu Euroopas;

c) oskused ja talent: konkurentsivõimelise ja kaasava kvanttehnoloogia ja inseneriteaduse tööjõu arendamine kooskõlastatud haridus-, koolitus- ja liikuvusalgatuste kaudu kõigil peamistel kvanttehnoloogiaga seotud erialadel ning tehnikavaldkondades;

d) rahvusvaheline koostöö: rahvusvahelise koostöö arendamine kvanttehnoloogia valdkonnas, et lahendada ülemaailmseid teaduslikke ja

ühiskondlikke probleeme kooskõlas liidu välispoliitiliste eesmärkide ja rahvusvaheliste kohustustega.“.

(17) Artiklit 5 muudetakse järgmiselt:

(18) lõige 1 asendatakse järgmise tekstiga:

„Liidu rahaline panus ühisettevõttesse (sh Euroopa Majanduspiirkonna assigneeringud) on kuni 3 972 300 000 eurot (sh kuni 92 000 000 eurot halduskuludeks), tingimusel et osalevate riikide panus on vähemalt sama suur, jagunedes soovituslikult järgmiselt:

(a) kuni 1 660 000 000 eurot programmist „Euroopa horisont“;

(b) kuni 2 012 300 000 eurot programmist „Digitaalne Euroopa“;

(c) kuni 300 000 000 eurot Euroopa ühendamise rahastust.“;

(19) lõikele 1 lisatakse uus lõik:

„Esimeses lõigus mainitud liidu panust võib täiendada programmide „Horisont Euroopa“ ja „Digitaalne Euroopa“ ning Euroopa ühendamise rahastu lisavahenditega tingimusel, et üks või mitu ühisettevõtte muud osalist kui liit annavad vähemalt samaulatusliku panuse. Selline täiendav liidu panus eraldatakse üksnes artikli 4 lõike 1 punktis i osutatud tegevussuunale. Neid täiendavaid vahendeid ei võeta arvesse liidu maksimaalse rahalise panuse arvutamisel.“;

(20) lõige 3 asendatakse järgmise tekstiga:

„Ühisettevõttele võidakse eraldada täiendavaid vahendeid mis tahes liidu programmist, mis ei ole käesoleva artikli lõikes 1 osutatud programmid ja mis täiendavad neid, et toetada selle artiklis 4 osutatud tegevussuundi, välja arvatud artikli 4 lõike 1 punktis a osutatud tegevussuunad. Neid täiendavaid vahendeid ei võeta arvesse liidu maksimaalse rahalise panuse arvutamisel.“;

(21) lisatakse uus lõige 4a:

„Käesoleva artikli lõigete 3 ja 4 kohaselt ühisettevõttele eraldatud panuste suhtes kohaldatakse määruse (EL, Euratom) 2024/2509 artikli 158 nõudeid. Kui need täiendavad liidu panused on seotud artikli 4 lõike 1 punktis i osutatud tegevussuunaga, teevad üks või rohkem muud osalist kui liit täiendavaid panuseid, mis on samaulatuslikud liidu panuste summaga.“;

(22) lõige 6 kustutatakse;

(23) lõige 7 kustutatakse;

(24) lõige 8 kustutatakse.

(25) Lisatakse artikkel 12b järgmises sõnastuses:

„Artikkel 12b

Tehisintellekti gigatehas

1. Tehisintellekti gigatehas asub ELi liikmesriigis. Seda toetab rahaliselt partnerlus liidu ja ühe või mitme osaleva riigi vahel, keda esindab ühisettevõte, ning tehisintellekti gigatehase konsortsium, kuhu võib kuuluda üks või mitu tehnoloogiataristu tarnijat, keda esindab seaduslikult tehisintellekti gigatehase koordinaator.

2. Mitteosalevate riikide juriidiliste isikute osalemine tehisintellekti gigatehase konsortsiumis võib olla piiratud või välistatud, kui sellist osalemist peetakse liidu strateegiliste varade, huvide, autonoomia või julgeolekuga vastuolus olevaks. Vastavalt määrustele (EL) 2021/695, (EL) 2021/694 ja (EL) 2021/1153 võib tehisintellekti gigatehase konsortsiumi valimise osalemiskutses piirata kõnealuses konsortsiumis osalemist ainult osalevates riikides asutatud juriidiliste isikutega või raamprogrammi „Euroopa horisont“, programmi „Digitaalne Euroopa“ ja iga järgneva asjakohase liidu rahastamisprogrammiga assotsieerunud konkreetsetes riikides või lisaks osalevatele riikidele ka muudes kolmandates riikides asutatud juriidiliste isikutega. Käesolevas lõikes osutatud piiranguid ja erandeid ei kohaldata põhimõtteliselt kolmandates riikides asutatud juriidiliste isikute suhtes, kes on liiduga sõlminud tehisintellekti gigatehase koostöölepingu või sarnase lepingu. Tehisintellekti gigatehase valimiseks korraldatavas osalemiskutses võib täpsustada, et muude kolmandate riikide juriidilised isikud võivad olla kõlblikud, kui nad vastavad nõuetele, mida kõnealused juriidilised isikud peavad täitma, et tagada liidu ja liikmesriikide julgeolekuhuvide kaitse ja salastatud dokumentides sisalduva teabe kaitse. Need nõuded sätestatakse tööprogrammis.

3. Tehisintellekti gigatehase konsortsium saab kasu sellest, kui otseselt esitatakse asjakohane tõendav dokument, mis kinnitab liikmesriigi, kus tehisintellekti gigatehast majutav üksus on asutatud, või tehisintellekti gigatehase konsortsiumi osalevate riikide pädevate asutuste võetud siduvat kohustust.

4. Artiklis 5 osutatud liidu rahaline panus katab kuni 17 % tehisintellekti gigatehase üldise andmetöötlustaristu investeeringukuludest või tehisintellekti gigatehasele eelnevalt kokkulepitud pääsuaja garanteeritud ostu, mis on võrdne investeeringukulude renditud võimsusega. Üks või mitu osalevat riiki peaksid andma vähemalt sama suure panuse kui liit. Ülejäänud investeeringu ja tehisintellekti gigatehase tegevuskulud katab tehisintellekti gigatehase konsortsium.

5. Valitud tehisintellektitehas võib olulisel määral laieneda ja muutuda tehisintellekti gigatehaseks. Sellisel juhul loetakse liidu poolt kõnealusele tehisintellektitehasele juba antud rahaline toetus osaks liidu panusest tehisintellekti gigatehase andmetöötlustaristu investeeringukuludesse. Artiklis 10 osutatud tehisintellektitehase majutuslepingut muudetakse vastavalt, kui selleks on vajadus. Täiendavad investeeringud asjaomasesse tehisintellektitehasesse, et sellest saaks tehisintellekti gigatehas, ning tehisintellekti gigatehase tegevuskulud katab tehisintellekti gigatehase konsortsium.

6. Osalevad liikmesriigid võivad ühisettevõttega sõlmitud vastastikusel kokkuleppel suunata oma vastavad vabatahtlikud panused, sealhulgas käesoleva artikli lõikes 4 osutatud panused ja mis tahes muud täiendavad panused, täielikult või osaliselt konkreetsele tehisintellekti gigatehasele ühisettevõtte kaudu, mis seejärel haldab neid vahendeid ja maksab need määratud tehisintellekti gigatehasele nende nimel välja.

7. Ühisettevõte omab lõigetes 4 ja 5 määratletud liidu panusele vastavat osa tehisintellekti gigatehase andmetöötlustaristust. Kõnealuse omandiõiguse või lõikes 4 osutatud renditud võimsuse kestus on vähemalt viis aastat alates tehisintellekti gigatehase tegevuse algusest ning see on kindlaks määratud tehisintellekti gigatehase majutuslepingus. Tehisintellekti gigatehase andmetöötlustaristu märkimisväärse ajakohastamise korral seda kestust pikendatakse. Ilma et see piiraks põhikirja artikli 23 lõikes 4 osutatud ühisettevõtte likvideerimist, antakse see omandiõigus üle vastavalt tehisintellekti gigatehase majutuslepingule või seda pikendatakse

kokkulepitud ajaks tehisintellekti gigatehase majutuslepingus sätestatud tingimustel. Omandiõiguse ülemineku korral tehisintellekti gigatehase konsortsiumile konverteeritakse tehisintellekti gigatehase andmetöötlustaristu jääkväärtus liidu jaoks samaväärseteks pääsuõigusteks. Kui majutuslepingu kohaselt ei anta omandiõigust üle tehisintellekti gigatehase konsortsiumile, kuid tehakse otsus dekomissioneerimise kohta, kannab asjaomased kulud tehisintellekti gigatehase konsortsium.

8. Liidu ja tehisintellekti gigatehases osalevate riikide pääsuõigused on otseselt proportsionaalsed nende vastavate rahaliste panustega tehisintellekti gigatehase andmetöötlustaristu investeeringukuludesse või eelnevalt kokkulepitud pääsuaja garanteeritud ostuga tehisintellekti gigatehases.

9. Ühisettevõtte juhatus määrab kindlaks:

   (a) liidu tehisintellekti gigatehastele pääsuaja tingimused;

   (b) erieeskirjad tehisintellekti gigatehastele juurdepääsu tingimuste kohta, mis käsitlevad pääsuaja andmist projektidele ja tegevustele, mis on liidu jaoks strateegilise tähtsusega.

10. Liidu pääsuaja tingimuste kindlaksmääramisel vastavalt lõikele 9 tagab juhatus, et pääs:

   (a) antakse kasutajatele, kes elavad, on asutatud või asuvad liikmesriigis või programmidega „Digitaalne Euroopa“ ja „Euroopa horisont“ ning Euroopa ühendamise rahastuga assotsieerunud kolmandas riigis;

   (b) on avalik-õiguslikest asutustest kasutajatele tasuta. Samuti on see tasuta tööstuslikul eesmärgil kasutajatele rakenduste jaoks, mis on seotud programmidest „Euroopa horisont“ või „Digitaalne Euroopa“ rahastatud teadusuuringute ja innovatsiooni alaste tegevustega ning tegevustega, millele on antud programmi „Euroopa horisont“ või programmi „Digitaalne Euroopa“ raames kvaliteedimärgis, aga ka VKEdele ja kasvufirmadele erasektori innovatsiooniks;

   (c) hõlmab spetsiaalselt ELi rahastatud teadusprojektidele reserveeritud andmetöötlusressursse, mis tagavad garanteeritud kättesaadavuse ja eelisjärjekorra ajakavas.

11. Juhatus jälgib liidu pääsuaja jaotust eri kasutajatüüpide vahel, mis on määratletud lõike 10 punktis a. Kui eri tüüpi kasutajate pääsuaja jaotuses esineb oluline tasakaalustamatus võrreldes nõudlusega, võtab juhatus asjakohased parandusmeetmed selle tasakaalustamatuse kõrvaldamiseks.

12. Liidu või osalevate riikide panused peavad vastama tingimustele, mis tagavad liidu strateegiliste huvide kaitse. Käesolevas lõikes osutatud konkreetsed tingimused sätestatakse ühisettevõtte ja tehisintellekti gigatehase konsortsiumi vahelises tehisintellekti gigatehase majutuslepingus. Tehisintellekti gigatehase majutuslepingu suhtes kohaldatakse liidu õigust ning käesoleva määruse või muude liidu õigusaktidega reguleerimata küsimustes selle liikmesriigi õigust, kus majutav üksus on asutatud. Tehisintellekti gigatehase majutusleping:

   (a) sätestab üksikasjalikult tehisintellekti gigatehase omandisuhete ja juhtimisstruktuuri;

(b) sisaldab sätteid, mis tagavad liidu tõhusa järelevalve ja kontrolli tehisintellekti gigatehase üle, et kaitsta liidu strateegilisi varasid, huve, autonoomiat või julgeolekut;

(c) määrab kindlaks liidu, osalevate riikide ja tehisintellekti gigatehase konsortsiumi avaliku ja/või erasektori partnerite rahalised panused, sealhulgas vajaduse korral lõikes 8 osutatud tehisintellektigigatehasele tagatud pääsuaja ja selle kestuse;

(d) täpsustab vajaduse korral muud liidu huvid, mis tulenevad liidu investeeringutest, mida reguleerivad tehisintellekti gigatehase konsortsiumi ja programmi „InvestEU“ vahelised konkreetsed investeerimislepingud;

(e) sätestab liitu mittekuuluvate tehisintellekti gigatehase kasutajate kõlblikkuse tingimused; need peavad vastama samadele tingimustele kui lõikes 2 määratud kõlblikkuse tingimused;

(f) sätestab üksikasjalikult liidu kasutajate pääsutingimused ja tehisintellekti gigatehase teenuste pääsuaja arvestamise korra;

(g) kehtestab ühisettevõtte kasutajatele tehisintellekti gigatehase käitamisel pakutava teenuse kvaliteedi tehisintellekti gigatehase majutuslepingus sisalduvas teenusetasemeleppes sätestatu kohaselt;

(h) sätestab tehisintellekti gigatehase andmete ja andmetöötlustaristu omandamise, käitamise ja kasutamise korra, sealhulgas vajaduse korral nõuded avalikust sektorist pärit kasutajatele; kui tehisintellekti gigatehase konsortsium hõlmab ühte või mitut tehnoloogiataristu tarnijat, peab tehisintellekti gigatehase majutusleping sisaldama tõhustatud huvide konflikti vältimise norme seoses nende tarnijatega;

(i) sätestab lõikes 7 osutatud omandiõiguse ülemineku tingimused, kui see on asjakohane;

(j) määrab vastavalt vajadusele kindlaks omandiõiguse või eelnevalt kokkulepitud garanteeritud ostetud pääsuaja pikendamise tingimused ning vajaduse korral tehisintellekti gigatehase tegevuse lõpetamise tingimused;

(k) määrab vastutuse tehisintellekti gigatehase käitamisel, kui see on asjakohane;

(l) sätestab tehisintellekti gigatehast majutava üksuse kohustuse esitada igal aasta 31. jaanuariks juhatusele auditiaruanne ja andmed liidu pääsuaja kasutamise kohta eelmisel eelarveaastal;

(m) sisaldab Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 272 tähenduses vahekohtuklauslit, millega antakse jurisdiktsioon kõigi majutuslepingus käsitletavate teemade üle Euroopa Liidu Kohtule.

13. Tehisintellekti gigatehase koosseisu kuulub avalik juhtorgan, milles on esindatud komisjon ja osalevad riigid, mis kõnealusele tehisintellekti gigatehasele avaliku sektori rahastust pakuvad. Ilma et see piiraks tehisintellekti gigatehase konsortsiumi juhtimis- ja tegevusautonoomiat ning et tagada kooskõla avaliku sektori rahastuse aluseks olevate avaliku huvi eesmärkidega, peavad järgmised küsimused saama määratud avalikult juhtorganilt sõnaselge eelneva heakskiidu:

(a) kõik kavandatavad pääsulepingud kolmandate riikide üksustega, mis võivad tekitada muret seoses liidu strateegiliste varade, huvide, autonoomia või julgeolekuga;

(b) olulised muudatused õiguslikus ja finantsstruktuuris või kontrollis, mis mõjutavad liidu või osalevate riikide huve, näiteks tehisintellekti gigatehase lõpliku omandiõiguse või kontrollisuhte muutumine, elutähtsate varade ümberpaigutamine väljapoole liitu või olulised finantsilise ümberkorraldamise otsused;

(c) märkimisväärne muudatus tehisintellekti gigatehase strateegilises eesmärgis.

14. Pärast osalemiskutset valib ühisettevõtte juhatus tehisintellekti gigatehase konsortsiumi õiglase ja läbipaistva protsessi käigus, mida toetab sõltumatute ekspertide komisjon ja juhatuse poolt hindamiseks määratud akrediteeritud finantsasutus, võttes muu hulgas arvesse järgmisi kriteeriume:

(a) tehniline hindamine:

(1) ettepaneku eesmärgid ja tehniline kvaliteet;

(2) tööplaani kvaliteet;

(3) füüsilise, IT- ja võrgustiku taristu kvaliteet;

(4) jätkusuutlikkus ja energiatõhusus;

(5) konsortsiumi kogemus ja oskusteave sarnaste suuremahuliste rajatiste loomisel;

(b) potentsiaalne mõju:

(1) teenuse kvaliteet, sealhulgas turvalisus ja usaldusväärsus;

(2) mõju Euroopa tehisintellekti ökosüsteemile;

(3) ELi lisaväärtus;

(c) majanduslik teostatavus:

(1) osalevate riikide ja tehisintellekti gigatehase konsortsiumi investeerimiskohustused;

(2) pakutud ärimudeli kvaliteet ja majanduslik elujõulisus (sh määratud akrediteeritud finantsasutuse läbiviidav hoolsuskohustuse audit).

15. Kui konsortsiumi ei kuulu ühtegi tehnoloogiataristu tarnijat, valib tehisintellekti gigatehase konsortsium tehisintellekti gigatehase tarnijad õiglaste ja läbipaistvate hanketingimuste alusel, võttes arvesse üldisi süsteemi tingimusi ja eelkõige avaliku sektori kasutajate nõudeid, mis on esitatud liidu osalemiskutses ja mida on täpsusemalt kirjeldatud tehisintellekti gigatehase majutuslepingus. Valik tehakse õiglaste, avatud ja läbipaistvate kriteeriumide alusel ning tagab ka ELi lisaväärtuse ja võtab arvesse tarneahela turvalisust ja vastupanuvõimet. Valitud pakkujad peavad vastama lõikes 2 sätestatud kõlblikkuse tingimustele.

16. Ühisettevõte võib sõlmida raamlepinguid oluliste ja suure nõudlusega komponentide, näiteks tipptasemel tehisintellekti protsessorite tarnimiseks. Tehisintellekti gigatehaste konsortsiumid võivad oma hankes kasutada käesolevas lõikes osutatud raamlepinguid.“

(26) Artiklit 16 muudetakse järgmiselt:

(27) lõige 1 asendatakse järgmise tekstiga:

„Ilma et see piiraks artikli 17 lõike 9 kohaldamist, peavad EuroHPC superarvuteid saama kasutada avaliku ja erasektori kasutajad. Neid (v.a tööstuslikud EuroHPC

superarvutid) kasutatakse peamiselt avaliku sektori vahenditest rahastatavate programmide alla kuuluvateks teadusuuringuteks ja innovatsiooniks, avaliku sektori rakendusteks ning asjakohasel juhul VKEde erainnovatsiooniks.“

*Lisa*

Lisa muudetakse järgmiselt:

(28) lisa artiklit 3 muudetakse järgmiselt:

(29) lõiget 2 muudetakse järgmiselt:

„Liikmesriigi või programmidega „Euroopa horisont“ või „Digitaalne Euroopa“ assotsieerunud kolmanda riigi taotlus saada ühisettevõtte osaliseks tuleb esitada juhatusele. Kandidaatriigid esitavad kirjalikult nõustumise põhikirjaga ja muude ühisettevõtte toimimise suhtes kohaldatavate sätetega. Samuti esitavad kandidaadid ühisettevõttes osalemise soovi põhjenduse ning selgitavad, kuidas nende riiklik superandmetöötluse või kvanttehnoloogia strateegia on ühisettevõtte eesmärkidega kooskõlas. Juhatus võtab taotluse hindamisel arvesse taotleja olulisust ja võimalikku lisaväärtust ühisettevõtte missiooni ja eesmärkide täitmisel ning võib enne taotluse heakskiitmist küsida kandideerimisega seotud selgitusi.“;

(30) lisa artiklit 4 muudetakse järgmiselt:

(31) lõikele 1 lisatakse punkt d järgmises sõnastuses:

„d) kvanttehnoloogia strateegia nõuanderühm.“;

(32) lisa artiklit 5 muudetakse järgmiselt:

(33) lisatakse lõige 3 järgmises sõnastuses:

„3. Kvanttehnoloogia tegevussuuna jaoks nimetavad osalevad riigid oma kvanttehnoloogia valdkonna pädevate asutuste esindaja.“;

(34) lisa artiklit 6 muudetakse järgmiselt:

(35) lisatakse lõige 5a järgmises sõnastuses:

„5a. Põhikirja artikli 7 lõikes 4a osutatud ülesannete täitmiseks ja iga tehisintellekti gigatehase osas jaotatakse osalevate riikide hääleõigus proportsionaalselt kulukohustustega kaetud rahalise ja mitterahalise panuse alusel, mille nad on andnud konkreetse tehisintellekti gigatehase jaoks, kuni tehisintellekti gigatehase majutuslepingu lõpuni; mitterahalist panust võetakse arvesse ainult siis, kui selle on eelnevalt kinnitanud sõltumatu ekspert või audiitor.

Käesoleva lõike kohaldamisel võtab juhatus otsuseid vastu vähemalt 75 % häälteenamusega kõikidest häältest, mille hulka kuuluvad ka puuduvate liikmete hääled.“;

(36) lõiget 6 muudetakse järgmiselt:

„6. Põhikirja artikli 7 lõigetes 5, 5a, 6 ja 7 osutatud ülesannete täitmisel teeb juhatus otsuseid kahes etapis.“;

(37) lisa artiklit 7 muudetakse järgmiselt:

(38) lisatakse lõige 4a järgmises sõnastuses:

„4a. Juhatus täidab järgmisi tehisintellekti gigatehastega seotud käesoleva määruse artiklis 12b osutatud ülesandeid:

a) arutab põhikirja artikli 18 lõikes 1 osutatud mitmeaastase strateegilise programmi tehisintellekti gigatehaste asutamisega seotud osa ja võtab selle vastu;

b) arutab seda osa aastasest tööprogrammist, mis on seotud tehisintellekti gigatehaste asutamisega ja tehisintellekti gigatehaste konsortsiumide valimisega ning asjaomaste kulude eelarvestusega, ja võtab selle vastu;

c) kiidab heaks osalemiskutsete avaldamise kooskõlas aastase tööprogrammiga;

d) kiidab heaks tehisintellekti gigatehaseid asutama ja käitama hakkavate tehisintellekti gigatehaste konsortsiumide valiku;

e) määrab liidu tehisintellekti gigatehastele pääsuaja tingimused;

f) kiidab heaks rahastamiseks valitud tehisintellekti gigatehase asutamisega seotud pakkumised;

g) kiidab heaks ühisettevõtte EuroHPC sõlmitud raamlepingud tehisintellekti gigatehaste oluliste ja suure nõudlusega komponentide tarnimiseks.“;

(39) lisatakse lõige 5a järgmises sõnastuses:

„5a. Kvanttehnoloogia tegevussuuna suhtes kohaldatakse käesoleva põhikirja artikli 7 lõikes 5 sätestatut, välja arvatud kvantarvutite soetamise ja käitamisega seotud tegevus , mille suhtes kohaldatakse käesoleva põhikirja artikli 7 lõikes 4 sätestatut.“;

(40) lisa artiklit 10 muudetakse järgmiselt:

(41) lõiget 1 muudetakse järgmiselt:

„Tööstuse ja teaduse nõuandekogu koosneb teadusuuringute ja innovatsiooni nõuanderühmast, taristu nõuanderühmast ning kvanttehnoloogia strateegia nõuanderühmast.“;

(42) lisatakse lõige 7 järgmises sõnastuses:

„7. Vastavalt käesoleva põhikirja artikli 7 lõike 3 punktile k kuulub kvanttehnoloogia strateegia nõuanderühma kuni 12 liiget, kellest kuni kuus nimetavad erasektori liikmed vastavalt nende kohustustele ühisettevõttes ja kuni kuus liiget nimetab juhatus.“;

(43) lisatakse artikkel 12a järgmises sõnastuses:

„Artikkel 12a

*Kvanttehnoloogia strateegia nõuanderühma toimimine*

1. Kvanttehnoloogia strateegia nõuanderühma koosolekud toimuvad vähemalt kaks korda aastas.

2. Kvanttehnoloogia strateegia nõuanderühm võib vajaduse korral nimetada töörühmad, mille tegevuse üldise koordineerimise eest vastutab üks või mitu liiget.

3. Kvanttehnoloogia strateegia nõuanderühm valib omale esimehe.

4. Kvanttehnoloogia strateegia nõuanderühm võtab vastu oma kodukorra, mis hõlmab nõuanderühma esindavate koosseisu kuuluvate üksuste nimetamist ja nende nimetamise kestust.“.

(44) Lisatakse artikkel 14a järgmises sõnastuses:

„Artikkel 14a

*Kvanttehnoloogia strateegia nõuanderühma ülesanded*

1. Kvanttehnoloogia strateegia nõuanderühm:

(a) koostab oma panuse põhikirja artiklis 20 osutatud mitmeaastase strateegilise programmi kvanttehnoloogiatega seotud tegevuse projekti ning vaatab selle korrapäraselt läbi vastavalt teaduse, tööstuse ja poliitilise nõudluse muutumisele;

(b) korraldab avalikke konsultatsioone, kus saavad osaleda kõik kvanttehnoloogia valdkonnast huvitatud avaliku ja erasektori sidusrühmad, et teavitada neid mitmeaastase strateegilise programmi projektist ning seonduvatest konkreetse aasta tööprogrammis kavandatud tegevustest ning koguda nende kohta tagasisidet.

(c) Lõikes 1 osutatud panus mitmeaastase strateegilise programmi projekti käsitleb:

(d) kvanttehnoloogiate arendamise ja kasutuselevõtu ning nende Euroopa digitaalsesse ökosüsteemi integreerimise strateegilisi prioriteete teadusuuringute, innovatsiooni, rakendamise ja taristu valdkonnas, et toetada liidu vastupanuvõimet, tehnoloogilist suveräänsust ja strateegilist autonoomiat, võttes samal ajal arvesse selliste tehnoloogiate kahesuguse kasutuse potentsiaali;

(e) võimalikku rahvusvahelist koostööd kvanttehnoloogiate valdkonnas, mis loob lisaväärtust ja on vastastikku huvipakkuv, tagades samal ajal kooskõla liidu väärtuste ja julgeolekuhuvidega;

(f) koolituse, hariduse ja tööjõu arendamise prioriteete, et tegeleda tähtsaimate pädevustega ja oskuste nappusega kvanttehnoloogia valdkonnas, mis hõlmab teadlikkust julgeoleku seisukohast tundlikest rakendustest;

(g) kvanttaristu omandamist, kasutuselevõttu ja käitamist, sealhulgas ühendamist ja liidendamist kõrgjõudlusega andmetöötluse taristu ja muu digitaristuga, nagu kvantkommunikatsioon ja kvanttaju;

(h) meetmeid võimekuse suurendamiseks, koostalitlusvõime, standardimise ja turvalisuse tagamiseks kvanttehnoloogia valdkonnas, pöörates erilist tähelepanu kahesuguse kasutusega seotud riskidele ning liidu strateegiliste varade, huvide, autonoomsuse või julgeoleku kaitsele.“;

(45) lisa artiklit 16 muudetakse järgmiselt:

„Ühisettevõtte eelarvelised kulukohustused võib jagada aastasteks osamakseteks. Alates 2025. aasta jaanuarist ei tohi vähemalt 20 % ülejäänud aastate kumulatiivsest eelarvest olla kaetud aastaste osamaksetega.“

*Artikkel 40*

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel,

| | |
|---|---|
| *Euroopa Parlamendi nimel*<br><br>*president* | *Nõukogu nimel*<br><br>*eesistuja* |

# FINANTS- JA DIGISELGITUS


1. ETTEPANEKU/ALGATUSE RAAMISTIK ..... 3
1.1. Ettepaneku/algatuse nimetus ..... 3
1.2. Asjaomased poliitikavaldkonnad ..... 3
1.3. Eesmärgid ..... 3
1.3.1. Üldeesmärgid ..... 3
1.3.2. Erieesmärgid ..... 3
1.3.3. Oodatavad tulemused ja mõju ..... 3
1.3.4. Tulemusnäitajad ..... 3
1.4. Ettepanek/algatus käsitleb ..... 4
1.5. Ettepaneku/algatuse põhjendused ..... 4
1.5.1. Lühi- või pikaajalises perspektiivis täidetavad vajadused, sealhulgas algatuse rakendamise üksikasjalik ajakava ..... 4
1.5.2. ELi meetme lisaväärtus (see võib tuleneda eri teguritest, nagu kooskõlastamisest saadav kasu, õiguskindlus, suurem tõhusus või vastastikune täiendavus). Käesoleva punkti kohaldamisel tähendab „ELi meetme lisaväärtus“ väärtust, mis tuleneb liidu sekkumisest ja lisandub väärtusele, mille liikmesriigid oleksid muidu üksi loonud. .. 4
1.5.3. Samalaadsetest kogemustest saadud õppetunnid ..... 4
1.5.4. Kooskõla mitmeaastase finantsraamistikuga ja võimalik koostoime muude asjakohaste vahenditega ..... 5
1.5.5. Erinevate kasutada olevate rahastamisvõimaluste, sealhulgas vahendite ümberpaigutamise võimaluste hinnang ..... 5
1.6. Ettepaneku/algatuse ja selle finantsmõju kestus ..... 6
1.7. Kavandatud eelarve täitmise viisid ..... 6
2. HALDUSMEETMED ..... 8
2.1. Järelevalve ja aruandluse reeglid ..... 8
2.2. Haldus- ja kontrollisüsteem(id) ..... 8
2.2.1. Eelarve täitmise viisi(de), rahastuse rakendamise mehhanismi(de), maksete tegemise korra ja kavandatava kontrollistrateegia selgitus ..... 8
2.2.2. Teave kindlakstehtud riskide ja nende vähendamiseks kasutusele võetud sisekontrollisüsteemi(de) kohta ..... 8
2.2.3. Kontrollimeetmete hinnanguline kulutõhusus (kontrollikulude suhe hallatavate vahendite väärtusse), selle põhjendus ja oodatav veariski tase (maksete tegemise ja sulgemise ajal) ..... 8
2.3. Pettuste ja õigusnormide rikkumise ärahoidmise meetmed ..... 9
3. ETTEPANEKU/ALGATUSE HINNANGULINE FINANTSMÕJU ..... 10
3.1. Mitmeaastase finantsraamistiku rubriigid ja kulude eelarveread, millele mõju avaldub 10
3.2. Ettepaneku hinnanguline finantsmõju assigneeringutele ..... 12

3.2.1. Hinnanguline mõju tegevusassigneeringutele – ülevaade ..... 12
3.2.1.1. Heakskiidetud eelarvest saadavad assigneeringud ..... 12
3.2.1.2. Sihtotstarbelisest välistulust saadavad assigneeringud ..... 17
3.2.2. Hinnanguline tegevusassigneeringutest rahastatav väljund ..... 22
3.2.3. Hinnanguline mõju haldusassigneeringutele – ülevaade ..... 24
3.2.3.1. Heakskiidetud eelarvest saadavad assigneeringud ..... 24
3.2.3.2. Sihtotstarbelisest välistulust saadavad assigneeringud ..... 24
3.2.3.3. Assigneeringud kokku ..... 24
3.2.4. Hinnanguline personalivajadus ..... 25
3.2.4.1. Rahastatakse heakskiidetud eelarvest ..... 25
3.2.4.2. Rahastatakse sihtotstarbelisest välistulust ..... 26
3.2.4.3. Personalivajadus kokku ..... 26
3.2.5. Hinnanguline mõju digitehnoloogiaga seotud investeeringutele – ülevaade ..... 28
3.2.6. Kooskõla kehtiva mitmeaastase finantsraamistikuga ..... 28
3.2.7. Kolmandate isikute rahaline osalus ..... 28
3.3. Hinnanguline mõju tuludele ..... 29
4. DIGIMÕÕDE ..... 29
4.1. Diginõuded ..... 30
4.2. Andmed ..... 30
4.3. Digilahendused ..... 31
4.4. Koostalitlusvõime hindamine ..... 31
4.5. Digimõõtme rakendamist toetavad meetmed ..... 32

## 1. ETTEPANEKU/ALGATUSE RAAMISTIK

### 1.1. Ettepaneku/algatuse nimetus

Euroopa kõrgjõudlusega andmetöötluse ühisettevõtte asutamist käsitleva määruse muutmine

### 1.2. Asjaomased poliitikavaldkonnad

Teadusuuringud ja innovatsioon ning Euroopa strateegilised investeeringud

Digiajastule vastav Euroopa

(Kõrgtasemel andmetöötlus – programmi „Euroopa horisont“ 4. teemavaldkond „Digitaalvaldkond, tööstus ja kosmos“

kõrgjõudlusega andmetöötlus – programmi „Digitaalne Euroopa“ strateegiline eesmärk 1 – Euroopa ühendamise rahastu – digitaalvaldkond)

### 1.3. Eesmärgid

*1.3.1. Üldeesmärgid*

Suurendada kättesaadavat superandmetöötluse võimsust, et toetada Euroopa tehisintellekti tegevuskava eesmärke, võimaldades tehisintellekti gigatehaste loomist ja kasutuselevõttu kogu ELis.

Võimaldada ELi kvanttehnoloogia strateegia visiooni rakendamist, et muuta Euroopa kvanttehnoloogia tööstuse liikumapanevaks jõuks ja ülemaailmseks turuliidriks kvanttehnoloogia valdkonnas, säilitades samal ajal oma juhtpositsiooni teaduses.

*1.3.2. Erieesmärgid*

Erieesmärk nr 1

Võimaldada ülisuuremahuliste tehisintellekti andmetöötlustaristu rajatiste (tehisintellekti gigatehaste) loomist, sealhulgas vajalikke andmesalvestustaristu rajatisi, mis suudavad toetada väga suurte tehisintellektimudelite ja -rakenduste väljatöötamist, treenimist ja kasutuselevõttu enneolematul tasemel (nt tehisintellektimudelid suurusjärgus sadu triljoneid parameetreid).

Pakkuda tehisintellekti töökoormuste jaoks ülisuurt andmetöötlusvõimsust, mis ületab kaugelt suurimate olemasolevate EuroHPC tehisintellektitehase superarvutite võimsuse, integreerides energiatõhusad andmekeskused, kiire võrguühenduvuse ja tehisintellekti gigatehaste tööks vajaliku vastupidava energiataristu.

Erieesmärk nr 2

Tugevdada võimekust kogu kvantväärtusahelas (komponendid, seadmed ja süsteemid) ja kvanttehnoloogia taristu võimekust ning kõrvaldada praeguste üleeuroopaliste ja riiklike algatuste killustatus, et tugevdada Euroopa kvanttehnoloogiaalast suveräänsust ja majandusjulgeolekut.

*1.3.3. Oodatavad tulemused ja mõju*

*Märkige, milline peaks olema ettepaneku/algatuse oodatav mõju toetusesaajatele/sihtrühmale.*

Tehisintellekti gigatehased pakuvad Euroopa innovaatoritele (iduettevõtted, kasvufirmad, tööstus), teadlastele ja avaliku sektori sidusrühmadele puuduvat maailmatasemel tehisintellekti andmetaristut ja andmetöötlustaristut. Need

tugevdavad Euroopa tööstuse konkurentsivõimet ja innovatsioonisuutlikkust, võimaldades välja töötada täiustatud suuremahulisi tehisintellektimudeleid ja -lahendusi vägagi erisuguste tööstuslike kasutusmallide ja rakendussektorite jaoks. Need tehisintellekti gigatehased loovad aluse tõeliselt suveräänsele Euroopa tehisintellektile, võimaldades välja töötada Euroopa andmetel põhinevaid täiustatud mudeleid, mille suhtes kohaldatakse ELi õigusakte ja mis on loodud usaldusväärses, turvalises ja eetilises raamistikus, mis kehastab Euroopa väärtusi.

Kõiki kvanttehnoloogiaid hõlmav integreeritum Euroopa lähenemisviis tugevdab Euroopa ülemaailmset konkurentsivõimet ja tehnoloogilist suveräänsust, kindlustab Euroopa juhtpositsiooni kvanttehnoloogia valdkonnas, aitab tugevdada ja edasi arendada edukat Euroopa kvanttehnoloogia iduettevõtete ökosüsteemi, et suurendada ja tõhustada selle võimet konkureerida rahvusvahelisel tasandil ning kehtestada rahvusvahelisi norme.

*1.3.4. Tulemusnäitajad*

*Märkige, milliste näitajate abil jälgitakse edusamme ja saavutusi.*

– Kasutusele võetud tehisintellekti gigatehaste arv [2027. aastaks].

– Kvanttehnoloogia kasutamise eeliseid näitav kvantarvutite kasutuselevõtt 2030. aastaks, mis on oluline vahe-eesmärk Euroopa tehnoloogilise suveräänsuse saavutamisel.

– Kvanttehnoloogia sektoris 2030. aastaks loodavate töökohtade arv, mis toetab tugeva ja konkurentsivõimelise Euroopa ökosüsteemi arengut.

– Kvantlahenduste arv, mis 2030. aastaks eri rakendustes ja kasutusmallides kasutusele võetakse ja millel on selge mõju fundamentaal- ja rakendusteadusele, tööstusele ja avalikule sektorile.

**1.4. Ettepanek/algatus käsitleb**

☐ uut meedet

☐ uut meedet, mis tuleneb katseprojektist / ettevalmistavast meetmest[12]

☑ olemasoleva meetme pikendamist

☐ ühe või mitme meetme ümbersuunamist teise või uude meetmesse või ühendamist teise või uue meetmega

**1.5. Ettepaneku/algatuse põhjendused**

*1.5.1. Lühi- või pikaajalises perspektiivis täidetavad vajadused, sealhulgas algatuse rakendamise üksikasjalik ajakava*

Komisjon kuulutas 9. aprillil 2025 välja tehisintellekti gigatehaste mittesiduva osalemiskutse, mille taotluste esitamise tähtaeg oli 20. juuni (vt https://eurohpc-ju.europa.eu/document/download/47492db7-592e-4ad8-b672-9c822f94afa0_en?filename=AI%20GIGAFACTORIES%20CONSULTATION.pdf). Osalemiskutse eesmärk oli koguda ideid kogu Euroopast, välja selgitada võimalikud konsortsiumid ja teavitada töökindla tehisintellekti gigatehaste raamistiku väljatöötamisest. Pärast tähtaja möödumist algatab komisjon valitud ettepanekute esitajate ja neid toetavate liikmesriikidega struktureeritud arutelud, et aidata nende

[12] Vastavalt finantsmääruse artikli 58 lõike 2 punktile a või b.

ettepanekuid täpsustada. Eesmärk on käivitada tehisintellekti gigatehaste ametlik projektikonkurss ühisettevõtte EuroHPC ühisettevõtte raames enne 2025. aasta lõppu. Seetõttu peaks muudetud määrus selleks ajaks jõustuma, et konkursi saaks käivitada.

***Euroopa kvanttehnoloogia strateegia*** rakendamise algatamiseks käivitab komisjon lähiajal esimesed sihtotstarbelised meetmed kvanttehnoloogia valdkonnas. Need esimesed sammud on aluseks ja annavad hoogu strateegia laiemaks rakendamiseks. Seejärel laiendatakse ja intensiivistatakse tegevuste ulatust ja mahtu 2026. aastal eeldatavalt vastu võetava kvanttehnoloogia määruse kohaselt, tagades täieliku vastavuse ja maksimeerides võimalusi, kui määrus jõustub.

*1.5.2. ELi meetme lisaväärtus (see võib tuleneda eri teguritest, nagu kooskõlastamisest saadav kasu, õiguskindlus, suurem tõhusus või vastastikune täiendavus). Käesoleva punkti kohaldamisel tähendab „ELi meetme lisaväärtus“ väärtust, mis tuleneb liidu sekkumisest ja lisandub väärtusele, mille liikmesriigid oleksid muidu üksi loonud.*

ELi taseme meetme põhjused (*ex-ante*)

Tehisintellekti gigatehase algatus on loomulik kandidaat koordineeritud Euroopa meetme jaoks, mis on kooskõlas ühisettevõtte EuroHPC strateegiaga ja mille rakendamiseks kasutatakse kõige sobivamaid ELi õigusakte. Kuna algatus on nii ulatuslik, suurusjärgus kolm kuni viis miljardit eurot ühe tehisintellekti gigatehase kohta, saab Euroopa ainult ELi tasandil tegutsedes koondada ressursse, erialateadmisi ja rahastamist, et saavutada järgmise põlvkonna tehisintellekti andmetaristu ja andmetöötlustaristu omandamiseks vajalik kriitiline mass. Sellisel tasemel eesmärki ei ole võimalik saavutada üksnes killustatud riiklike jõupingutustega. Tehisintellekti gigatehase raamistik pakub ainulaadset võimalust konsolideerida Euroopa strateegilised võimekused tehisintellekti, energiatõhusa taristu ja suveräänse tehisintellekti arendamise valdkonnas, tagades, et Euroopa säilitab ülemaailmses tehisintellekti innovatsioonis konkurentsivõime ja juhtpositsiooni.

Kvanttehnoloogia valdkonnas on Euroopa praegu ülemaailmses kvanttehnoloogia võidujooksus kriitilises punktis. EL ja liikmesriigid on näidanud üles tugevat poliitilist pühendumust, viimati 2023. aasta kvanttehnoloogiat käsitleva Euroopa deklaratsiooniga, ning saavad kasu maailma tipptasemel teadusest. Kuid Euroopa teadusuuringute maastik on killustunud, kuna liidul ja mitmel liikmesriigil on oma, vastastikku koordineerimata teadusuuringute programmid. Lisaks on Euroopa kvantökosüsteem endiselt habras ja väga killustatud. Selles domineerivad väikesed iduettevõtted ja kasvufirmad, kes seisavad silmitsi märkimisväärsete kasvutakistustega, kuna neil puuduvad stabiilsed tuluvood, neil on raskusi kapitalile ligipääsuga ja nad peavad toime tulema piiratud tööstusliku nõudlusega. On oht, et paljud neist kaovad või kolivad toetavamasse ökosüsteemi väljaspool Euroopat. Vaja on ELi ja liikmesriikide vahelist koostööraamistikku, et tagada kvantteaduse ja -innovatsiooni riikliku ja Euroopa tasandi tegevuse, tööstusökosüsteemi ja taristu arendamise või oskuste ühtne ja tõhus koordineerimine.

Oodatav tekkiv ELi lisaväärtus (*ex-post*)

Tehisintellekti gigatehased:

– ulatuslike Euroopa, riiklike ja tööstuslike investeeringute tõhus koordineerimine ja ühendamine, et luua Euroopa teadlastele, ettevõtjatele, tööstusharudele ja avalikule sektorile tehisintellekti gigatehased, millega üksikud liikmesriigid ja Euroopa ettevõtted ise toime ei tule, et viia EL tehisintellekti valdkonnas maailmas esirinda;

– Euroopa tööstuslike innovaatorite (iduettevõtted, kasvufirmad ja suurettevõtted), avaliku sektori sidusrühmade ja teadlaste parem juurdepääs maailmatasemel tehisintellekti andme- ja andmetöötlustaristu vahenditele, et stimuleerida Euroopas eri tööstussektorite, riigiasutuste ja teadusvaldkondade vajadustele kohandatud tipptasemel, ülisuurte tehisintellektimudelite ja -lahenduste väljatöötamist;

– ELi tehisintellekti valdkonna tööstus- ja teadusuuringute ökosüsteemi toetamine, koondades olulised tehisintellekti andme- ja andmetöötlustaristu ressursid, mida on vaja ülisuurte usaldusväärsete tehisintellektimudelite ja -rakenduste väljatöötamiseks;

– Euroopa tööstuse innovatsioonipotentsiaali ja tootlikkuse tugevdamine, võimaldades täiesti uute tehisintellektilahenduste väljatöötamist mitmesuguste kasutusmallide ja tööstusliku kasutamise valdkondade jaoks, tagades seeläbi ELi konkurentsivõime ja suveräänsuse tehisintellekti maailmajaona.

Kvanttehnoloogiad:

– ELi tasandi koordineeritud jõupingutused kvanttehnoloogiate valdkonnas partnerluses liikmesriikidega, et kiirendada kvanttehnoloogiate edasiarendamist ja kasutuselevõttu ning vältida dubleerimist ja killustatust;

– ELi, riiklike ja tööstuslike investeeringute ühtlustamine ja koondamine kvanttehnoloogia valdkonnas;

– tipptasemel kvantandmetöötlustehnoloogia, -taju ja -kommunikatsiooni taristute pakkumine, millega üksikud liikmesriigid ja ettevõtted ise toime ei tule, tugevdades Euroopa strateegilist autonoomiat;

– ühtse ja vastupanuvõimelise Euroopa kvantökosüsteemi loomine, integreerides tarneahelad, standardimine ja kvanttehnoloogia jaoks valmis oskuste arendamine;

– Euroopa teadlaste, idufirmade ja tööstusharude parem juurdepääs arenenud kvanttaristule ja testisüsteemidele, toetades innovatsiooni ja konkurentsivõimet;

– ELi ülemaailmse positsiooni tugevdamine sellistes olulistes valdkondades, nagu kvantandmetöötlus, kvantkommunikatsioon ja kvanttaju, kooskõlas ELi pikaajaliste strateegiliste eesmärkidega.

*1.5.3. Samalaadsetest kogemustest saadud õppetunnid*

– 2024. aastal käivitatud tehisintellektitehaste algatus, milleks oli vaja teha sihipäraseid muudatusi Euroopa kõrgjõudlusega andmetöötluse ühisettevõtte määrusesse 2021/1173, mida muudeti määrusega (EL) 2024/1732, on olnud vägagi edukas, mis näitab liikmesriikide tugevat pühendumist ja toetust. Mitmeid olulisi saadud õppetunde saab kasutada jätkuva edu ja mõjukuse tagamiseks:

– tugevdada tehisintellekti gigatehaste strateegilist tähtsust, rõhutades nende potentsiaali ELi-ülese innovatsiooni edendamisel, mida on näidanud tehisintellektitehaste algatus;

– tugineda liikmesriikide tugevale pühendumusele ja toetusele, mida on näha tehisintellektitehaste algatuses, et tagada tehisintellekti gigatehaste algatuse edukus;

– kasutada tehisintellektitehaste algatusest saadud hoogu, et meelitada ligi ja kindlustada märkimisväärne rahastamine, kaasates avaliku ja erasektori;

– kasutada ära tehnoloogiaettevõtete, andmekeskuste integraatorite, energiatarnijate ja suurte investeerimisfondide huvi, et integreerida avaliku ja erasektori partnerlused, suurendades ressursse ja innovatsiooni.

Ühisettevõtte EuroHPC ja kvanttehnoloogia integratsiooni varasematest kogemustest lähtudes võib tehisintellekti gigatehaste ja kvanttehnoloogia raamistiku edukal rakendamisel võtta aluseks mitu olulist õppetundi:

– vältida killustatust, luues ühtse juhtimis- ja investeerimisstruktuuri, mis võimaldab ELi ja liikmesriikide vahelist koordineeritud tegevust, tagades ühtse lähenemisviisi kvanttehnoloogilisele kõrgjõudlusega andmetöötluse arendamisele;

– soodustada ühiseid hankemehhanisme, et koondada ressursse ja kiirendada maailmatasemel kvanttaristu kasutuselevõttu, maksimeerides samal ajal tõhusust ja investeeringutasuvust kogu Euroopas;

– edendada ELis arendatud kvanttehnoloogiate kasutuselevõttu, ühtlustades tööstuspoliitika vahendeid, õigusraamistikke ja rahastamisvahendeid, et luua soodne keskkond kodumaisele innovatsioonile, laiendamisele ja turuletulekule;

– toetada turvalise ja konkurentsivõimelise Euroopa kvanttehnoloogilise kõrgjõudlusega andmetöötluse ökosüsteemi arengut strateegilise koordineerimise kaudu teadusuuringute, taristu ja tööstuse poolte vahel, tagades pikaajalise vastupanuvõime ja tehnoloogilise suveräänsuse.

*1.5.4. Kooskõla mitmeaastase finantsraamistikuga ja võimalik koostoime muude asjakohaste vahenditega*

Programmi „Euroopa horisont“ klastrite ja missioonidega on selge vastastikune täiendavus ja sünergia, sealhulgas sünergia suurandmete, robootika ja tehisintellekti valdkonnaga ning Kiipide Ühisettevõttega, mis üheskoos toetavad Euroopa tehnoloogilist suveräänsust. Ühisettevõte EuroHPC toetab ka valdkondadevahelisi algatusi, nagu e-tervis ja inimkeha digiteisik, kus kõrgetasemeline andmetöötluse võime on ülimalt oluline.

Samal ajal tugevdavad sidemed algatusega „Destination Earth“ (DestinE) ja sünergia programmi „Digitaalne Euroopa“ raames – eriti sellistes valdkondades nagu tehisintellekt, küberturvalisus ja kõrgetasemelised digioskused – veelgi EuroHPC integreeritud rolli lisaväärtust.

Tehisintellekti gigatehaste kasutamine tehisintellekti arendamiseks kosmose ja kahesuguse kasutusega rakenduste jaoks ning kvanttehnoloogiate kahesuguse kasutusega olemus tähendab, et vastavad läbimurded võivad olla kasulikud ka strateegilistele Euroopa kosmose, julgeoleku ja kaitse valdkonna rakendustele, mida

töötatakse välja mitmesugustes Euroopa ja riiklike kosmose, julgeoleku ja kaitse programmides.

Koordineeritud rakendamise ja nende algatuste ja programmide kooskõlastamise kaudu võib ühisettevõte EuroHPC tõhustatult etendada keskset rolli Euroopa digitaalvõimekuse suurendamises, tagades ühtsuse, mõju ja jätkusuutlikkuse kogu ELi teadusuuringute ja innovatsiooni valdkonnas.

*1.5.5. Erinevate kasutada olevate rahastamisvõimaluste, sealhulgas vahendite ümberpaigutamise võimaluste hinnang*

Ühisettevõtte EuroHPC jaoks kavandatud tegevusvaldkondade haldamine on hästi kooskõlas ühisettevõtte olemasolevate volituste ja tegevuse ulatusega. Kuigi need valdkonnad võivad nõuda konkreetseid erialateadmisi või uusi ülesandeid, on ühisettevõte suuteline neid ressursside tõhusa ümberjaotamise ja käimasolevate tegevuste strateegilise kooskõlastamise kaudu vastu võtma. Ühisettevõte EuroHPC rakendab juba praegu tõhusalt Euroopa kõrgjõudlusega andmetöötluse strateegiat, sealhulgas kõrgjõudlusega ja kvanttehnoloogilise andmetöötluse ning tehisintellekti taristu (nt tehisintellektitehased), teadus- ja arendustegevuse algatuste ning ühenduvusega seotud meetmete kasutuselevõtmist. Selle jõuline tegevus nendes valdkondades on andnud väärtuslikke teadmisi, mis on otseselt mõjutanud käesoleva määruse ettevalmistamist. Need tulemused näitavad, et ühisettevõte EuroHPC on valmis võtma endale laiendatud rolli Euroopa tehisintellekti gigatehaste ja kvanttehnoloogia alaste püüdluste toetamisel.

**1.6. Ettepaneku/algatuse ja selle finantsmõju kestus**

☑ **piiratud kestusega**

– ☑ kestab alates 01/01/2021 kuni 31/12/2033

– ☑ finantsmõju 2021–2027 kulukohustuste assigneeringutel ja 2021–2033 maksete assigneeringutel.

☐ **Piiramatu kestusega**

– Rakendamise käivitumisperiood hõlmab ajavahemikku AAAA–AAAA,

– millele järgneb täieulatuslik rakendamine.

**1.7. Kavandatud eelarve täitmise viisid[13]**

☐ **Eelarve otsene täitmine** komisjoni poolt

– ☐ tema talituste kaudu, sealhulgas kasutades liidu delegatsioonides töötavat komisjoni personali;

– ☐ rakendusametite kaudu

☐ **Eelarve jagatud täitmine** koostöös liikmesriikidega

☑ **Eelarve kaudne täitmine**, mille puhul eelarve täitmise ülesanded on delegeeritud:

– ☐ kolmandatele riikidele või nende määratud asutustele;

– ☐ rahvusvahelistele organisatsioonidele ja nende allasutustele (nimetage);

[13] Eelarve täitmise viise koos viidetega finantsmäärusele on selgitatud BUDGpedia veebisaidil https://myintracomm.ec.europa.eu/corp/budget/financial-rules/budget-implementation/Pages/implementation-methods.aspx.

– ☐ Euroopa Investeerimispangale ja Euroopa Investeerimisfondile;

– ☑ finantsmääruse artiklites 70 ja 71 osutatud asutustele;

– ☐ avalik-õiguslikele asutustele;

– ☐ avalikke teenuseid osutavatele eraõiguslikele asutustele, sel määral, mil neile antakse piisavad finantstagatised;

– ☐ liikmesriigi eraõigusega reguleeritud asutustele, kellele on delegeeritud avaliku ja erasektori partnerluse rakendamine ja kellele antakse piisavad finantstagatised;

– ☐ asutustele või isikutele, kellele on delegeeritud Euroopa Liidu lepingu V jaotise kohaste ühise välis- ja julgeolekupoliitika erimeetmete rakendamine ja kes on kindlaks määratud asjaomases alusaktis;

– ☐ liikmesriigis asutatud asutustele, kelle suhtes kohaldatakse liikmesriigi eraõigust või liidu õigust ja kellele võib kooskõlas valdkondlike normidega usaldada liidu rahaliste vahendite või eelarveliste tagatiste haldamise niivõrd, kuivõrd selliseid asutusi kontrollivad avalik-õiguslikud asutused või avalikke teenuseid osutavad eraõiguslikud asutused ja kontrollivad organid annavad neile solidaarvastutuse vormis piisavad finantstagatised või samaväärsed finantstagatised, mis võivad iga meetme puhul piirduda liidu toetuse maksimumsummaga.

Märkused

| |
|---|
| – |

## 2. HALDUSMEETMED

### 2.1. Järelevalve ja aruandluse reeglid

Ühisettevõtte EuroHPC tegevuse suhtes tuleb kohaldada pidevat järelevalvet ja seda tuleb finantsreeglite kohaselt perioodiliselt läbi vaadata, et tagada võimalikult suur mõju ja tipptase ning tõhusaim ressursikasutus. Järelevalve ja perioodilise läbivaatamise tulemusi võetakse arvesse ühisettevõtte hindamisel programmi „Euroopa horisont“ raames, nagu on täpsustatud programmi „Euroopa horisont“ käsitleva määruse artiklis 47.

Lisaks sellele teeb komisjon sõltumatute ekspertide abil lõpphindamise, et selgitada välja, kuidas ühisettevõte täidab oma missiooni majanduslike, tehnoloogiliste, teaduslike, ühiskondlike ja poliitiliste eesmärkide seisukohast, ning hinnatakse selle tegevuste tulemuslikkust, tõhusust, asjakohasust, sidusust ja liidu lisaväärtust programmi „Euroopa horisont“ osana. Hinnatakse ettevõtte sünergiat asjaomaste Euroopa, riiklike ja asjakohasel juhul piirkondlike algatustega, sh programmi „Euroopa horisont“ muude osadega (nagu missioonid, klastrid ja teema- või eriprogrammid), ning nende vastastikust täiendavust. Erilist tähelepanu pööratakse liidu ja riiklikul tasemel saavutatud mõjule, võttes arvesse sünergia ja poliitika kohandamise komponenti.

### 2.2. Haldus- ja kontrollisüsteem(id)

*2.2.1. Eelarve täitmise viisi(de), rahastuse rakendamise mehhanismi(de), maksete tegemise korra ja kavandatava kontrollistrateegia selgitus*

Komisjoni siseaudiitoril on ühisettevõtte suhtes samasugused volitused nagu komisjoni suhtes. Lisaks sellele võib juhatus vajaduse korral korraldada ühisettevõtte siseauditiüksuse loomise.

Määruse (EL, Euratom) 2024/2509 artikli 157 kohaselt järgib ühisettevõte usaldusväärse finantsjuhtimise, läbipaistvuse ja mittediskrimineerimise põhimõtteid ning tagab oma liikmete finantshuvide kaitse võrdväärselt kõnealuses määruses nõutava tasemega.

Kaudsete meetmete kulutuste järelaudit viiakse läbi kooskõlas programmiga „Euroopa horisont”, programmiga „Digitaalne Euroopa” ja Euroopa ühendamise raamprogrammiga.

Liidu finantshuvide kaitsmiseks teeb komisjon kooskõlas finantsmäärusega järelevalvet ühisettevõtte EuroHPC tegevuse üle, eelkõige auditeerides ja hinnates programmi rakendamist, kohaldades raamatupidamisarvestuse kontrollimise ja heakskiitmise menetlusi ning jättes liidu rahastuseta väljamakstud kulutused, mis on tehtud kehtivaid eeskirju rikkudes. Samuti võib ta maksed peatada ja katkestada, kui avastab finants- või haldusrikkumisi.

*2.2.2. Teave kindlakstehtud riskide ja nende vähendamiseks kasutusele võetud sisekontrollisüsteemi(de) kohta*

Seni tuvastatud peamised riskid on i) osalevate riikide väike panus eelarvesse, ii) erasektori liikmete mitterahaline panus oma minimaalse panuse eesmärgi saavutamiseks.

i) 2024. aastal parandas ühisettevõte EuroHPC oluliselt oma halduseelarve täitmist, saavutades 95 % kulukohustuste ja 80 % maksete osas – see parandus peaks aitama

lahendada varasemate auditite leitud probleeme. Kuigi tegevuskulud suurenesid märkimisväärselt (19 %-lt 59 %-le), vähenes kulukohustuste täitmine (83 %-lt 72 %-le), mis tähendab, et auditi mure seoses tegevuseelarvega võivad püsida. See oli peamiselt tingitud muudetud määruse (EL) 2024/1732 mõjust, mis nõudis 2024. aasta tööprogrammi prioriteetide ümberhindamist, et võtta arvesse uut tehisintellekti algatust. Selle tulemusena hinnati rahastamisallikad ümber, kasutamata krediidid jaotati ümber ja mõned kavandatud tegevused lükati edasi aastatesse 2025–2027.

ii) Euroopa Kontrollikoda viitab jätkuvalt Euroopa Parlamendi murele seoses erasektori liikmete mitterahaliste panustega, mis on pidevalt eesmärgist madalamad. ELi ja riiklike avaliku sektori (mitte erasektori liikmete) vahendite vahelise 50/50 kaasrahastamise nõude tõttu ei ole praegune erasektori liikmete mitterahaliste panuste mudel realistlikult võimeline täitma 2021. aasta määruses seatud 900 miljoni euro eesmärki. Selle tulemusena on nii Euroopa Parlament kui ka Kontrollikoda kutsunud komisjoni üles nende eesmärkide teostatavust ümber hindama. Kuigi see struktuurse rahastamise küsimus jääb ühisettevõtte volituste piiridest väljapoole, on ühisettevõte endiselt pühendunud komisjoni toetamisele ja on palganud väliskonsultandi, et parandada järelevalvet erasektori liikmete mitterahaliste panuste üle ja aruandlust olemasolevate piirangute raames.

Tuleb märkida, et tehisintellekti gigatehaste kasutuselevõtuks eeldatavalt tehtavad suured erainvesteeringud (mitu miljardit eurot) parandavad oluliselt praegust erasektori liikmete mitterahaliste panuste mudelit ja ületavad eeldatavasti märkimisväärselt seatud eesmärgi – 900 miljonit eurot. Suures osas kehtib sama erainvesteeringute loogika ka ühisettevõtte vastutusalas oleva kvanttehnoloogia edasiarendamise kohta.

*2.2.3. Kontrollimeetmete hinnanguline kulutõhusus (kontrollikulude suhe hallatavate vahendite väärtusse), selle põhjendus ja oodatav veariski tase (maksete tegemise ja sulgemise ajal)*

Programmi „Euroopa horisont“ raames loodud ühisettevõtete osana on ühisettevõte EuroHPC komisjoni auditeerimisstrateegia osa. Eelkõige jälgib CIC ühisettevõtte rakendatavaid kaudseid meetmeid, et tagada veamäär, mis on samal tasemel teiste programmi „Euroopa horisont“ raames rahastatavate meetmetega.

## 2.3. Pettuste ja õigusnormide rikkumise ärahoidmise meetmed

Komisjonil või selle esindajatel ja kontrollikojal on õigus auditeerida dokumentide alusel ja kohapeal kõiki toetusesaajaid, töövõtjaid ja alltöövõtjaid, kes saavad ELi rahalisi vahendeid. Kontrollikoda on EuroHPC-d regulaarselt auditeerinud.

Euroopa Pettustevastane Amet (OLAF) ja Euroopa Prokuratuur (EPPO) võivad samuti läbi viia uurimisi, sealhulgas kohapealseid kontrolle ja inspekteerimisi nõukogu määruses (Euratom, EÜ) nr 2185/96[14] ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EÜ, Euratom) nr 883/2013[15] sätestatud eeskirjade ja menetluste kohaselt,

[14] Nõukogu 11. novembri 1996. aasta määrus (Euratom, EÜ) nr 2185/96, mis käsitleb komisjoni tehtavat kohapealset kontrolli ja inspekteerimist, et kaitsta Euroopa ühenduste finantshuve pettuste ja igasuguse muu eeskirjade eiramiste eest (EÜT L 292, 15.11.1996, lk 2).

[15] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. septembri 2013. aasta määrus (EL, Euratom) nr 883/2013, mis käsitleb Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) juurdlusi ning millega tunnistatakse kehtetuks Euroopa

et teha kindlaks, kas on toimunud pettus, korruptsioon või muu ebaseaduslik tegevus, mis kahjustab Euroopa Liidu finantshuve seoses ELi rahastamist käsitleva toetuslepingu või lepinguga.

Ilma et see mõjutaks eespool nimetatud sätete kohaldamist, antakse käesoleva määruse rakendamisest tulenevate toetuslepingute ja lepingutega komisjonile, kontrollikojale ja OLAFile sõnaselgelt õigus teha selliseid auditeid, kohapealseid kontrolle ja inspekteerimisi.

Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1073/1999 ja nõukogu määrus (Euratom) nr 1074/1999 (ELT L 248, 18.9.2013, lk 1).

## 3. ETTEPANEKU/ALGATUSE HINNANGULINE FINANTSMÕJU

### 3.1. Mitmeaastase finantsraamistiku rubriigid ja kulude eelarveread, millele mõju avaldub

- Olemasolevad eelarveread

*Järjestage mitmeaastase finantsraamistiku rubriigiti ja iga rubriigi sees eelarveridade kaupa*

| Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik | Eelarverida | Kulu liik | Rahaline osalus | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | **Rubriik 1**<br>**Ühtne turg, innovatsioon ja digitaalvaldkond** | Liigendatud /liigendamata[16]. | EFTA riigid[17] | Kandidaatriigid ja potentsiaalsed kandidaadid[18] | Muud kolmanda riigid | Muu sihtotstarbeline tulu |
| | 01 02 02 42 01 – „Euroopa horisont“ – teemavaldkond „Digitaalvaldkond, tööstus ja kosmos“ – kõrgjõudlusega andmetöötluse ühisettevõtte (EuroHPC) toetuskulud | Liigendatud | JAH | JAH | JAH | JAH |
| | 01 02 02 42 02 – „Euroopa horisont“ – teemavaldkond „Digitaalvaldkond, tööstus ja kosmos“ – kõrgjõudlusega andmetöötluse ühisettevõtte (EuroHPC) tegevuskulud | Liigendatud | JAH | JAH | JAH | JAH |
| | 02 04 02 11 01 – „Digitaalne Euroopa“ – kõrgjõudlusega andmetöötluse ühisettevõtte (EuroHPC) toetuskulud | Liigendatud | JAH | JAH | JAH | JAH |
| | 02 04 02 11 02 – „Digitaalne Euroopa“ – kõrgjõudlusega andmetöötluse ühisettevõtte (EuroHPC) toetuskulud | Liigendatud | JAH | JAH | JAH | JAH |
| | 02 03 03 – Euroopa ühendamise rahastu digitaalvaldkond | Liigendatud | EI | JAH | JAH | JAH |

16 Liigendatud = liigendatud assigneeringud / liigendamata = liigendamata assigneeringud.

17 EFTA: Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsioon.

18 Kandidaatriigid ja vajaduse korral Lääne-Balkani potentsiaalsed kandidaadid.

### 3.2. Ettepaneku hinnanguline finantsmõju assigneeringutele

*3.2.1. Hinnanguline mõju tegevusassigneeringutele – ülevaade*

– ☐ Ettepanek/algatus ei nõua tegevusassigneeringute kasutamist

– ☑ Ettepanek/algatus nõuab tegevusassigneeringute kasutamist, mis toimub järgmiselt:

*3.2.1.1. Heakskiidetud eelarvest saadavad assigneeringud, sealhulgas EFTA assigneeringud*

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

| **Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik** | 1 | 1. Ühtne turg, innovatsioon ja digitaalvaldkond |
|---|---|---|

Ettepanekuga ei suurendata mitmeaastase finantsraamistiku 2021–2027 rubriigis 1 kavandatud kogukulutuste taset, vaid koondatakse liidu täiendav panus, sealhulgas EFTA toetus ühisettevõttele EuroHPC, programmide „Euroopa horisont ” ja „Digitaalne Euroopa” ning Euroopa ühendamise rahastu digitaalvaldkonna vahenditest.

Täiendavat panust rahastatakse:

i. programmi „Digitaalne Euroopa” praeguse assigneeringu sisemise ümberpaigutamisega,

ii. programmi „Euroopa horisont” praeguse assigneeringu sisemise ümberpaigutamisega,

iii. Euroopa ühendamise rahastu digitaalvaldkonna vahendite praeguse assigneeringu sisemise ümberpaigutamisega.

Allpool toodud kokkuvõtvates tabelites on esitatud kõikide rahastamisallikate täielik ülevaade.

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

| **Programmi „Digitaalne Euroopa“** siseselt ümberjaotatud tegevusassigneeringud | | | **2025** | **2026** | **2027** | **KOKKU** |
|---|---|---|---|---|---|---|
| 02 04 01 11 – programm „Digitaalne Euroopa“ – küberturvalisuse pädevuskeskus | Kulukohustused | (1a) | 15,000 | 16,000 | | 31,000 |
| **Programmi „Digitaalne Euroopa“ siseselt ümberjaotatud assigneeringud** | Kulukohustused | =1a | **15,000** | **16,000** | | **31,000** |

| | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| **KOKKU** | | | | | | |

| **Euroopa ühendamise rahastu digitaalvaldkonna** siseselt ümberjaotatud tegevusassigneeringud | | | **2025** | **2026** | **2027** | **KOKKU** |
|---|---|---|---|---|---|---|
| 02 03 03 01 – Euroopa ühendamise rahastu digitaalvaldkond | Kulukohustused | (1a) | 100,000 | | | 100,000 |
| **Euroopa ühendamise rahastu digitaalvaldkonna siseselt ümberjaotatud assigneeringud KOKKU** | Kulukohustused | =1a | **100,000** | | | **100,000** |

| **Programmi „Euroopa horisont“** siseselt ümberjaotatud tegevusassigneeringud | | | **2025** | **2026** | **2027** | **KOKKU** |
|---|---|---|---|---|---|---|
| 01 02 01 03 – teadustaristu | Kulukohustused | (1a) | | 100,000 | | 100,000 |
| 01 02 02 10 – teemavaldkond „Tervis“ | Kulukohustused | (1a) | | 19,685 | 24,029 | 43,714 |
| 01 02 02 11.02 – Innovatiivse Tervishoiu Algatuse Ühisettevõte – tegevuseelarve | Kulukohustused | (1a) | | 6,145 | 4,194 | 10,339 |
| 01 02 02 12.02 – Ülemaailmse Tervisealgatuse EDCTP3 Ühisettevõte – tegevuseelarve | Kulukohustused | (1a) | | 4,538 | 2,275 | 6,813 |
| 01 02 02 20 – teemavaldkond „Kultuur, loovus ja kaasav ühiskond“ | Kulukohustused | (1a) | | 10,276 | 9,823 | 20,099 |

| | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| 01 02 02 30 – teemavaldkond „Ühiskonna tsiviiljulgeolek“ | Kulukohustused | (1a) | | 23,758 | 3,452 | 27,210 |
| 01 02 02 40 – teemavaldkond „Digitaalvaldkond, tööstus ja kosmos“ | Kulukohustused | (1a) | | 282,614 | 22,457 | 305,071 |
| 01 02 02 42.02 – Kiipide Ühisettevõte | Kulukohustused | (1a) | | 10,494 | 9,997 | 20 490 |
| 01 02 02 43.02 – Nutivõrkude ja -teenuste Ühisettevõte – tegevuseelarve | Kulukohustused | (1a) | | 3,950 | 3,868 | 7,818 |
| 01 02 02 50 – teemavaldkond „Kliima, energeetika ja liikuvus“ | Kulukohustused | (1a) | | 53,784 | 46,433 | 100,217 |
| 01 02 02 51.02 – Euroopa Lennuliikluse Uue Põlvkonna Juhtimissüsteemi (SESAR) Arendav Kolmas Ühisettevõte – tegevuseelarve | Kulukohustused | (1a) | | 2,842 | 3,136 | 5,978 |
| 01 02 02 52.02 – Keskkonnahoidliku Lennunduse Ühisettevõte – tegevuseelarve | Kulukohustused | (1a) | | 3 853 | 11,773 | 15,626 |
| 01 02 02 53.02 – Euroopa Raudtee Ühisettevõte – tegevuseelarve | Kulukohustused | (1a) | | 2,404 | 1,728 | 4,131 |
| 01 02 02 54.02 – Saastevaba Vesiniku Ühisettevõte – tegevuseelarve | Kulukohustused | (1a) | | 4,016 | 4,561 | 8,578 |
| 01 02 02 60 – teemavaldkond „Toit, biomajandus, loodusvarad, põllumajandus ja keskkond“ | Kulukohustused | (1a) | | 37,152 | 37,478 | 74,629 |
| 01.020261.02 – Bioressursipõhise Ringmajandusega Euroopa Ühisettevõte – tegevuseelarve | Kulukohustused | (1a) | | 4,488 | 4,797 | 9,286 |
| **Programmi „Euroopa horisont“** | Kulukohustused | =1a | | **570,000** | **190,000** | **760,000** |

| | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| **siseselt ümberjaotatud assigneeringud KOKKU** | d | | | | | |

==========

ELi panus ühisettevõttesse EuroHPC

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

| **Ühisettevõte** | | | **2025** | **2026** | **2027** | ***Pärast 2027*** | **KOKKU** |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| Rubriik 3 | Kulukohustused | 3a. | 115,000 | 586,000 | 190,000 | | **891,000** |
| | Maksed | 3b) | | | 210,000 | 681,000 | **891,000** |
| **Lisaassigneeringud ühisettevõttele KOKKU** | Kulukohustused | =1+1 a +3a | 115,000 | 586,000 | 190,000 | | **891,000** |
| | Maksed | =2+2 a+3b | | | 210,000 | 681,000 | **891,000** |

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

| Ühisettevõte | | 2021 | 2022 | 2023 | 2024 | 2025 | 2026 | 2027 | *Pärast 2027* | KOKKU |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| Personal[1] | | – | 1,486 | 4,721 | 6,695 | 6,829 | 6,966 | 42,425 | | 69,122 |
| Muud halduskulud | | – | 2,031 | 1,713 | 1,747 | 1,782 | 1,818 | 13,786 | | 22,878 |
| **PEADIREKTORAAT KOKKU** | Assigneeringud | | **3,517** | **6,434** | **8,443** | **8,612** | **8,784** | **56,211** | | **92,000** |

[1] Hõlmab „Euroopa horisondi“ ja „Digitaalse Euroopa“ tegevuse haldust. Täistööaja ekvivalendi kulud määratakse ajutise (152 000 eurot) ja lepingulise (82 000) personali keskmise aastase kulu alusel.

| **Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik** | **7** | „Halduskulud“[19] |
|---|---|---|

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

| **SIDEVÕRKUDE, SISU JA TEHNOLOOGIA PEADIREKTORAAT, 10 TÄISTÖÖAJALE TAANDATUD KOOSSEISULIST (AD) KOHTA, 2 TÄISTÖÖAJALE TAANDATUD LEPINGULISE TÖÖTAJA (CA) KOHTA** | | **2021** | **2022** | **2023** | **2024** | **2025** | **2026** | **2027** | ***Pärast 2027*** | **KOKKU** |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| Personal[1] | | 0,772 | 0,787 | 0,803 | 0,819 | 0,836 | 2,082 | 2,082 | *6,246* | **14,427** |
| Muud halduskulud | | p.m | p.m | p.m | p.m | p.m | p.m | p.m | *p.m* | p.m |
| **RUBRIIGI 7 assigneeringud** | (Kulukohustuste kogusumma = | 0,772 | 0,787 | 0,803 | 0,819 | 0,836 | 2,082 | 2,082 | *6,246* | **14,427** |

19 Vajalike assigneeringute kindlaksmääramiseks tuleks kasutada aastaseid keskmisi kulunäitajaid, mis on kättesaadavad BUDGpedia veebilehel.

| | | | | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| **KOKKU mitmeaastase finantsraamistiku** | maksete kogusumma) | | | | | | | | | |

*3.2.2. Hinnanguline tegevusassigneeringutest rahastatav väljund (ei täideta detsentraliseeritud asutuste puhul)*

kulukohustuste assigneeringud miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

| **Märkige eesmärgid ja väljundid** ⇩ | | | Aasta **2024** | | Aasta **2025** | | Aasta **2026** | | Aasta **2027** | | Lisage vajalik arv aastaid, et näidata finantsmõju kestust (vt punkt 1.6) | | | | | | **KOKKU** | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | **VÄLJUNDID** | | | | | | | | | | | | | | | | | |
| | Liik[20] | Keskmine kulu | Arv | Kulu | Arv | Kulu | Arv | Kulu | Arv | Kulu | Arv | Kulu | Arv | Kulu | Arv | Kulu | Väljundite arv kokku | Kulud kokku |
| ERIEESMÄRK nr 1[21]… | | | | | | | | | | | | | | | | | | |
| - Väljund | | | | | | | | | | | | | | | | | | |
| - Väljund | | | | | | | | | | | | | | | | | | |
| - Väljund | | | | | | | | | | | | | | | | | | |
| Erieesmärk nr 1 kokku | | | | | | | | | | | | | | | | | | |
| ERIEESMÄRK nr 2 ... | | | | | | | | | | | | | | | | | | |
| - Väljund | | | | | | | | | | | | | | | | | | |
| Erieesmärk nr 2 kokku | | | | | | | | | | | | | | | | | | |
| **KOKKU** | | | | | | | | | | | | | | | | | | |

20 Väljunditena käsitatakse tarnitud tooteid ja osutatud teenuseid (rahastatud üliõpilasvahetuste arv, ehitatud teede pikkus kilomeetrites jms).

21 Vastavalt punktile 1.3.2. „Erieesmärgid“.

*3.2.3. Hinnanguline mõju haldusassigneeringutele – ülevaade*

– ☐ Ettepanek/algatus ei nõua täiendavate haldusassigneeringute kasutamist

– ☑ Ettepanek/algatus nõuab täiendavate haldusassigneeringute kasutamist, mis toimub järgmiselt:

*3.2.3.1. Heakskiidetud eelarvest saadavad assigneeringud*

| **HEAKSKIIDETUD EELARVE** | Aasta **2024** | Aasta **2025** | Aasta **2026** | Aasta **2027** | **2021–2027 KOKKU** |
|---|---|---|---|---|---|
| **RUBRIIK 7** | | | | | |
| Personalikulud | 0,819 | 0,836 | 2,082 | 2,082 | **5,819** |
| Muud halduskulud | 0,000 | 0,000 | 0,000 | 0,000 | **0,000** |
| **RUBRIIK 7 kokku** | **0,000** | **0,000** | **0,000** | **0,000** | **0,000** |
| **RUBRIIGIST 7 välja jäävad kulud** | | | | | |
| Personalikulud | 0,000 | 0,000 | 0,000 | 0,000 | **0,000** |
| Muud halduskulud | 0,000 | 0,000 | 0,000 | 0,000 | **0,000** |
| **RUBRIIGIST 7 välja jäävad kulud kokku** | **0,000** | **0,000** | **0,000** | **0,000** | **0,000** |
| | | | | | |
| **KOKKU** | 0,819 | 0,836 | 2,082 | 2,082 | **5,819** |

Personali ja muude halduskuludega seotud assigneeringute vajadused kaetakse assigneeringutest, mille asjaomane peadirektoraat on kõnealuse meetme haldamiseks juba andnud, ja/või peadirektoraadi sees ümberpaigutatud assigneeringutest, mida vajaduse korral võidakse täiendada nendest lisaassigneeringutest, mis haldavale peadirektoraadile eraldatakse iga-aastase vahendite eraldamise menetluse käigus, arvestades eelarvepiirangutega.

*3.2.4. Hinnanguline personalivajadus*

– ☐ Ettepanek/algatus ei nõua personali kasutamist

– ☑ Ettepanek/algatus nõuab personali kasutamist, mis toimub järgmiselt:

*3.2.4.1. Hinnanguline mõju komisjoni personalile – rahastatakse vastuvõetud eelarvest*

*Hinnanguline väärtus täistööaja ekvivalendina*[22]

| HEAKSKIIDETUD EELARVE | Aasta **2024** | Aasta **2025** | Aasta **2026** | Aasta **2027** |
|---|---|---|---|---|
| **• Ametikohtade loeteluga ette nähtud ametikohad (ametnikud ja ajutised töötajad)** | | | | |
| 20 01 02 01 (komisjoni peakorteris ja esindustes) | 4 | 4 | 10 | 10 |
| 20 01 02 03 (ELi delegatsioonides) | 0 | 0 | 0 | 0 |
| 01 01 01 01 (kaudne teadustegevus) | 0 | 0 | 0 | 0 |
| 01 01 01 11 (otsene teadustegevus) | 0 | 0 | 0 | 0 |
| Muud eelarveread (märkige) | 0 | 0 | 0 | 0 |
| **• Koosseisuväline personal (täistööaja ekvivalendina)** | | | | |
| 20 02 01 (üldvahenditest rahastatavad lepingulised töötajad ja riikide lähetatud eksperdid) | 2 | 2 | 2 | 2 |
| 20 02 03 (lepingulised töötajad, kohalikud esindajad, riikide lähetatud eksperdid ja noored eksperdid ELi delegatsioonides) | 0 | 0 | 0 | 0 |
| Haldustoetuse eelarverida [XX.01.YY.YY] - peakorteris | 0 | 0 | 0 | 0 |
| Haldustoetuse eelarverida [XX.01.YY.YY] - ELi delegatsioonides | 0 | 0 | 0 | 0 |
| 01 01 01 02 (lepingulised töötajad ja riikide lähetatud eksperdid kaudse teadustegevuse valdkonnas) | 0 | 0 | 0 | 0 |
| 01 01 01 12 (lepingulised töötajad ja riikide lähetatud eksperdid otsese teadustegevuse valdkonnas) | 0 | 0 | 0 | 0 |
| Muud eelarveread (märkige) - Rubriik 7 | 0 | 0 | 0 | 0 |
| Muud eelarveread (märkige) - Rubriigist 7 välja jäävad kulud | 0 | 0 | 0 | 0 |
| **KOKKU** | **6** | **6** | **12** | **12** |

*Tulenevalt nii personaliga kui ka assigneeringute tasemega seotud üldisest pingelisest olukorrast rubriigis 7 kaetakse personalivajadus nende peadirektoraadi töötajatega, kes on juba määratud meedet haldama, ja/või peadirektoraadi või komisjoni muude talituste sisese töötajate ümberpaigutamise teel.*

[22] Palun märkige tabelis, kui palju täistööaja ekvivalendi ühikuid on nimetatud arvust juba määratud meetme haldamiseks ja/või saab ümber paigutada teie peadirektoraadis ning millised on teie netovajadused.

Ettepaneku rakendamiseks vajatav personal (täistööaja ekvivalendina)

| | **Kaetakse komisjoni talituste olemasolevast personalist** | **Erakorraline lisapersonal*** | | |
|---|---|---|---|---|
| | | **Rahastatakse rubriigist 7 või teadusuuringute eelarveridadelt** | **Rahastatakse BA ridadelt** | **Rahastatakse tasudest** |
| Ametikohtade loeteluga ette nähtud ametikohad | 10 | | ei kohaldata | |
| Koosseisuväline personal (lepingulised töötajad, riikide lähetatud eksperdid ja renditööjõud) | 2 | | | |

Ülesannete kirjeldus:

| | |
|---|---|
| Ametnikud ja ajutised töötajad | |
| Koosseisuvälised töötajad | |

*3.2.4.2. Hinnanguline mõju ühisettevõtte personalile – rahastatakse heakskiidetud eelarvest*

Täiendavaid nõudeid seoses ühisettevõtte personaliga ei ole. Allpool on esitatud ainult viitena eelmises tööjõu-uuringus mainitud nõuded personali kohta.

| | Aasta 2025 | Aasta 2026 | Aasta 2027 | Pärast 2027 | **KOKKU** |
|---|---|---|---|---|---|
| Ametnikud (AD palgaastmed) | | | | | |
| Ametnikud (AST palgaastmed) | | | | | |
| Lepingulised töötajad | 27 | 27 | 27 | 27 | 27 |
| Ajutised töötajad | 27 | 27 | 27 | 27 | 27 |
| Liikmesriikide lähetatud eksperdid | | | | | |
| **KOKKU** | **54** | **54** | **54** | **54** | **54** |

| | Aasta 2025 | Aasta 2026 | Aasta 2027 | Pärast 2027 | **KOKKU** |
|---|---|---|---|---|---|
| Ametnikud (AD palgaastmed) | | | | | |
| Ametnikud (AST palgaastmed) | | | | | |
| Lepingulised töötajad | 2,303 | 2,350 | 2,397 | 24,914 | **36,129** |
| Ajutised töötajad | 4,744 | 4,839 | 4,936 | 10,678 | **34,358** |
| Liikmesriikide lähetatud eksperdid | | | | | |
| | | | | | |
| **KOKKU** | **7,048** | **7,189** | **7,332** | **35,592** | **70,487** |

*3.2.5. Hinnanguline mõju digitehnoloogiaga seotud investeeringutele – ülevaade*

Kohustuslik: järgmises tabelis tuleks esitada parim hinnang ettepanekust/algatusest tulenevate digitehnoloogiaga seotud investeeringute kohta.

Erandkorras, kui see on vajalik ettepaneku/algatuse rakendamiseks, tuleks rubriigi 7 assigneeringud esitada selleks ettenähtud eelarvereal.

Rubriikide 1–6 assigneeringuid tuleks kajastada „tegevusvaldkonna IT-kuludena, mis on eraldatud rakenduskavadele“. Nende kulud kuuluvad tegevuseelarvesse, mida kasutatakse otseselt algatuse rakendamisega seotud IT-platvormide/vahendite taaskasutamiseks/ostmiseks/arendamiseks ja nendega seotud investeeringuteks (nt litsentsid, uuringud, andmete säilitamine jne). Selles tabelis esitatud teave peaks olema kooskõlas 4. jaos „Digimõõde“ esitatud üksikasjadega.

| **Digi- ja IT-assigneeringud KOKKU** | Aasta **2024** | Aasta **2025** | Aasta **2026** | Aasta **2027** | **Mitmeaastane finantsraamistik 2021–2027 KOKKU** |
|---|---|---|---|---|---|
| **RUBRIIK 7** | | | | | |
| Institutsiooni tasandi IT-kulud | 0,000 | 0,000 | 0,000 | 0,000 | **0,000** |
| **RUBRIIK 7 kokku** | **0,000** | **0,000** | **0,000** | **0,000** | **0,000** |
| **RUBRIIGIST 7 välja jäävad kulud** | | | | | |
| Poliitikavaldkondade IT-kulud rakenduskavadele | 0,000 | 0,000 | 0,000 | 0,000 | **0,000** |
| **RUBRIIGIST 7 välja jäävad kulud kokku** | **0,000** | **0,000** | **0,000** | **0,000** | **0,000** |
| | | | | | |
| **KOKKU** | **0,000** | **0,000** | **0,000** | **0,000** | **0,000** |

*3.2.6. Kooskõla kehtiva mitmeaastase finantsraamistikuga*

Ettepanek/algatus:

– ☒ on täielikult rahastatav mitmeaastase finantsraamistiku asjaomase rubriigi sisese vahendite ümberpaigutamise kaudu.

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

| Eelarverealt | | Summa (miljonites eurodes) | Eelarvereale |
|---|---|---|---|
| 01 02 01 03 | Teadustaristu | 100,000 | 01 02 02 41 |
| 01 02 02 10 | Teemavaldkond „Tervis" | 43,714 | 01 02 02 41 |
| 01 02 02 11.02 | Innovatiivse Tervishoiu Algatuse Ühisettevõte – tegevuseelarve | 10,339 | 01 02 02 41 |
| 01 02 02 12.02 | Ülemaailmse Tervisealgatuse EDCTP3 Ühisettevõte – tegevuseelarve | 6,813 | 01 02 02 41 |
| 01 02 02 20 | Teemavaldkond „Kultuur, loovus ja kaasav ühiskond" | 20,099 | 01 02 02 41 |
| 01 02 02 30 | Teemavaldkond „Ühiskonna tsiviiljulgeolek" | 27,210 | 01 02 02 41 |
| 01 02 02 40 | Teemavaldkond „Digitaalvaldkond, tööstus ja kosmos" | 305,071 | 01 02 02 41 |
| 01 02 02 42.02 | Kiipide Ühisettevõte | 20,491 | 01 02 02 41 |
| 01 02 02 43.02 | Nutivõrkude ja -teenuste Ühisettevõte – tegevuseelarve | 7,818 | 01 02 02 41 |
| 01 02 02 50 | Teemavaldkond „Kliima, energeetika ja liikuvus" | 100,217 | 01 02 02 41 |
| 01 02 02 51.02 | Euroopa Lennuliikluse Uue Põlvkonna Juhtimissüsteemi (SESAR) Arendav Kolmas Ühisettevõte – tegevuseelarve | 5,978 | 01 02 02 41 |
| 01 02 02 52.02 | Keskkonnahoidliku Lennunduse Ühisettevõte – tegevuseelarve | 15,626 | 01 02 02 41 |
| 01 02 02 53.02 | Euroopa Raudtee Ühisettevõte – tegevuseelarve | 4,131 | 01 02 02 41 |
| 01 02 02 54.02 | Saastevaba Vesiniku Ühisettevõte – tegevuseelarve | 8,578 | 01 02 02 41 |
| 01 02 02 60 | Teemavaldkond „Toit, biomajandus, loodusvarad, põllumajandus ja keskkond" | 74,629 | 01 02 02 41 |
| 01.020261.02 | Bioressursipõhise Ringmajandusega Euroopa Ühisettevõte – tegevuseelarve | 9,286 | 01 02 02 41 |
| *Programmi „Euroopa horisont" vahesumma* | *Programm „Euroopa Horisont"* | *760,000* | |
| 02 03 03 01 | Euroopa ühendamise rahastu – digitaalvaldkond | 100,000 | 02 03 03 02 |
| *Euroopa ühendamise rahastu vahesumma* | *Euroopa ühendamise rahastu* | *100,000* | |
| 02 04 01 11 | Programm „Digitaalne Euroopa" – Euroopa küberturvalisuse pädevuskeskus | 31,000 | 02 04 02 11 |
| *Programmi „Digitaalne Euroopa" vahesumma* | *Programm „Digitaalne Euroopa"* | *31,000* | |
| | **Kokku** | **891,000** | |

*3.2.7. Kolmandate isikute rahaline osalus*

Ettepanek/algatus:

– ☐ ei näe ette kolmandate isikute poolset kaasrahastamist

– ☑ näeb ette kolmandate isikute poolse kaasrahastuse, mille hinnanguline summa on järgmine:

Eeldatakse, et osalevad riigid panustavad summa, mis on vähemalt sama suur kui artikli 5 lõike 1 esimeses lõigus osutatud liidu panus.

3.3. Hinnanguline mõju tuludele

– ☑ Ettepanekul/algatusel puudub finantsmõju tuludele

– ☐ Ettepanekul/algatusel on järgmine finantsmõju:

– ☐ omavahenditele

– ☐ muudele tuludele

– ☐ märkige, kas see on kulude eelarveridasid mõjutav sihtotstarbeline tulu

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

| Tulude eelarverida | Jooksval eelarveaastal kättesaadavad assigneeringud | Ettepaneku/algatuse mõju[23] | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| | | Aasta **2024** | Aasta **2025** | Aasta **2026** | Aasta **2027** |
| Artikkel …. | | | | | |

Sihtotstarbeliste tulude puhul märkige, milliseid kulude eelarveridasid ettepanek mõjutab.

Muud märkused (nt tuludele avaldatava mõju arvutamise meetod/valem või muu teave).

## 4. DIGIMÕÕDE

–

### 4.1. Diginõuded

–

[23] Traditsiooniliste omavahendite (tollimaksud, suhkrumaksud) korral tuleb märkida netosummad, st brutosumma pärast 20 % sissenõudmiskulude mahaarvamist.

### 4.2. Andmed

| |
|---|
| – |

### 4.3. Digilahendused

| |
|---|
| – |

### *4.4. Koostalitlusvõime hindamine*

| |
|---|
| – |

### 4.5. Digimõõtme rakendamist toetavad meetmed

| |
|---|
| – |